

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille H. van der Molen
Auteur Mevr. A. van der Kraan Dhr. R. Kooijman
Telefoon 5114061/ 4042 E-mail: rkooijman@haarlem.nl
SZW/BB Reg.nr. 2009/158832
bijlagen kopiëren: A t/m D
B & W-vergadering van 8 september 2009

Onderwerp

Wet Investeren in Jongeren: gemeentelijke verordeningen

DOEL: Besluiten

Het voorstel dient ter besluitvorming aan de raad te worden voorgelegd, aangezien het hier een verordenende bevoegdheid van de raad betreft.

B&W

1. Het college stelt de raad voor in te stemmen met de Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
2. Het college stelt de raad voor in te stemmen met de Toeslagen- en verlagingenverordening WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
3. Het college stelt de raad voor in te stemmen met de Maatregelenverordening WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
4. Het college stelt de raad voor in te stemmen met het van toepassing verklaren van het Handhavingsbeleid WWB en de Toezichthouder WWB op de WIJ met ingang van 1 oktober 2009;
5. Het college stelt de raad voor in te stemmen met de Wijzigingsverordening SoZaWe-raad gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
6. De kosten van het doen van een werkleeraanbod in het kader van de WIJ worden ten laste gebracht van het participatiebudget van de gemeente Haarlem.
7. De kosten van het bieden van een inkomensvoorziening in het kader van de WIJ worden ten laste gebracht van het Inkomensdeel.
8. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
9. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Samenleving hierover een advies heeft uitgebracht

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie	Raadsstuk in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja	Raadsstuknr
☐ Gewijzigd	☐ Nee	
☐ Aangehouden		Datum vergadering

Raadsstuk

Onderwerp: Wet investeren in jongeren: gemeentelijke verordeningen

Reg.nr.: 2009/158832

Inleiding

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Doelstelling van deze wet is om jongeren te laten werken of leren, of een combinatie van beide. Hiermee verwacht het Rijk een duurzame en substantiële arbeidsparticipatie van jongeren te bevorderen. Arbeidsparticipatie beschermt jongeren tegen sociale problemen zoals armoede, sociale uitsluiting, criminaliteit en integratieproblemen.

De WIJ schrijft voor dat de gemeenteraad bij verordening regels stelt. Het gaat om regels met betrekking tot:

1. de inhoud van het werkleeraanbod
2. het verlagen van de inkomensvoorziening
3. het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik
4. cliëntenparticipatie
5. het verhogen en verlagen van de norm

Met bijgevoegde verordeningen geven we invulling aan deze opdracht.

De wetgever heeft daarbij het uitgangspunt geformuleerd dat de verordeningen zoveel mogelijk aansluiten op de overeenkomstige verordeningen binnen de WWB.

Voorstel aan de raad

1. In te stemmen met de Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
2. In te stemmen met de Toeslagen- en verlagingenverordening WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
3. In te stemmen met de Maatregelenverordening WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
4. In te stemmen met het van toepassing verklaren van het Handhavingsbeleid WWB en de Toezichthouder WWB op de WIJ met ingang van 1 oktober 2009;
5. In te stemmen met de Wijzigingsverordening SoZaWe-raad gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009
6. de kosten van het doen van een werkleeraanbod in het kader van de WIJ worden ten laste gebracht van het participatiebudget Haarlem.
7. de kosten van het bieden van een inkomensvoorziening in het kader van de WIJ worden ten laste gebracht van het Inkomensdeel.

Beoogd resultaat

Programmabegroting 2009-2013:

Stimuleren van een zo optimaal mogelijke schoolloopbaan en het duurzaam terugdringen en voorkomen van de jeugdwerkloosheid met ten minste het behalen van een startkwalificatie door jongeren als doel.

- programmadoelstelling 4.1, Jeugd (en Onderwijs)
- programmadoelstelling 7.1, Werk en re-integratie.

Daarnaast het verstrekken van een inkomen aan die jongeren die dat nodig hebben.

- programmadoelstelling 7.2, Inkomen

Tenslotte sluiten de beoogde doelstellingen aan bij de uitgangspunten van het Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid Kennemerland 2009 en de Participatienota 2010-2012 Haarlem, die later dit jaar volgt.

Argumenten

Wettelijk kader WIJ

Doelgroep

De WIJ richt zich op jongeren van 18 tot 27 jaar. De WIJ staat ook open voor een bepaalde groep jongeren van 16 en 17 jaar¹.

De benadering in het kader van de wet WIJ houdt in dat jongeren geen aanvraag indienen voor een inkomen (uitkering), maar wel voor een aanbod op het terrein van werken en leren:

- er is een recht voor de jongere op een aanbod door de gemeente gericht op duurzame arbeidsparticipatie, met als afgeleide een inkomensvoorziening als van de jongere niet kan worden gevergd dat die het leerwerkeraanbod uitvoert of als het aanbod onvoldoende inkomsten genereert;
- er bestaat geen recht op de inkomensvoorziening als de jongere het werkleeraanbod weigert of daar ondubbelzinnig onvoldoende aan meewerkt.

Werkleeraanbod

Een werkleeraanbod vanuit de gemeente komt aan de orde waar regulier onderwijs en reguliere arbeid niet aan de orde zijn. Regulier onderwijs, het direct door het Rijk bekostigde onderwijs, is een toereikende en passende voorliggende voorziening. De startkwalificatie vormt binnen het werkleeraanbod een ijkpunt omdat deze in grote mate kan bijdragen aan duurzame arbeidsparticipatie.

Een werkleeraanbod kan ook bestaan uit voorzieningen die nodig worden geacht op weg naar arbeidsinschakeling, zoals een sollicitatietraining of cursus gericht op de ontwikkeling van werknemersvaardigheden.

Het is zo nodig een recht op een reeks van voorzieningen met als doel duurzame arbeidsinschakeling van de jongere. Hoe lang de weg daar naar toe is, verschilt per jongere. Maatwerk is geboden. Het werkleeraanbod kan daarom allerlei vormen hebben. Variërend van een 'echte' baan, tot vakgerichte scholing of een combinatie van beide. Het werkleeraanbod richt zich op werknemersvaardigheden. Als het ondernemerschap een kansrijkere optie is, dan kan het werkleeraanbod zich ook daarop richten.

Een werkleeraanbod bestaat uit het aanbieden van;

- algemeen geaccepteerde arbeid of
- een voorziening gericht op arbeidsinschakeling (scholing, opleiding, sociale activering) of
- ondersteuning bij arbeidsinschakeling

¹ betreft voor deze groep enkel de verplichting tot het doen van een werkleeraanbod; voor de inkomensvoorziening geldt een leeftijdsgrens van 18 jaar

Inkomensvoorziening

Afgeleide van het werkleeraanbod is een inkomensvoorziening voor jongeren van 18 – 27 jaar als de jongere onvoldoende inkomsten heeft. Een inkomensvoorziening is alleen gegarandeerd in de situatie dat een werkleeraanbod:

- geen optie is wegens in de persoon van de jongere gelegen of niet verwijtbare omstandigheden zijnerzijds;
- onvoldoende inkomsten genereert;
- nog niet kan worden gedaan.

Overigens blijft voor de doelgroep van de WIJ het recht op minimaregelingen (zoals bijzondere bijstand) en Bbz 2004 bestaan.

Overgangsrecht

Op grond van overgangsrecht in de WIJ blijft de WWB van toepassing voor jongeren die op 30 september 2009 algemene bijstand ontvingen totdat de algemene bijstand wordt beëindigd, maar uiterlijk tot 1 juli 2010.

Vanaf 1 juli 2010 vallen alle jongeren onder de WIJ.

Haarlems beleidskader

In overeenstemming met het uitgangspunt van de wetgever en in het kader van efficiency en effectiviteit is gekozen om voor het Haarlemse beleid zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de WWB. Voor het Haarlemse beleid wordt verwezen naar de bijlagen.

Financiële paragraaf

De bekostiging van de WIJ is als volgt:

- Werkleeraanbod: voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling worden uit het gemeentelijk participatiebudget gefinancierd, indien financiering niet mogelijk is via andere bestaande middelen zoals bijvoorbeeld OCW-gelden en middelen Jeugdwerkloosheid.
- Inkomensvoorziening: uit het I-deel;
- Uitvoeringskosten via het gemeentefonds.

De verdeling van het macrobudget voor de WIJ naar gemeenten is nog niet bekend gemaakt door het Ministerie SZW. Dat geldt ook voor de uitvoeringskosten. Voor alsnog wordt de uitvoering van de WIJ in het Jongerenloket gedekt uit de landelijke subsidie in het kader van het Landelijk Actieplan Jeugdwerkloosheid.

Communicatie

Na vaststelling van de verordeningen zal een communicatietraject worden gericht op belanghebbenden. Vanuit het Rijk wordt een landelijke campagne opgestart om de bekendheid van de WIJ te vergroten.

Kanttekeningen

Er zijn geen kanttekeningen.

Uitvoering

De uitvoering van de WIJ berust bij de hoofdafdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Als onderdeel van de uitvoering van de Integrale Dienstverlening wordt de praktische uitvoering van de WIJ – het doen van een werkleeraanbod aan de jongere – zoveel mogelijk verzorgd door het Jongerenloket Haarlem. Voor het uitvoeren van de WIJ voor kwetsbare groepen maken wij gebruik van de Brede Centrale Toegang.

Het bieden van een inkomensvoorziening op grond van de WIJ wordt uitgevoerd door Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bijlagen

- A: Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Haarlem
- B: Toeslagen- en verlagingenverordening WIJ gemeente Haarlem
- C: Maatregelenverordening WIJ gemeente Haarlem
- D: Wijzigingsverordening SoZaWe-raad gemeente Haarlem

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. In te stemmen met de Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
2. In te stemmen met de Toeslagen- en verlagingenverordening WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
3. In te stemmen met de Maatregelenverordening WIJ gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009;
4. In te stemmen met het van toepassing verklaren van het Handhavingsbeleid WWB en de Toezichthouder WWB op de WIJ met ingang van 1 oktober 2009;
5. In te stemmen met de Wijzigingsverordening SoZaWe-raad gemeente Haarlem met ingang van 1 oktober 2009.

Gedaan in de vergadering van

De griffier,

De voorzitter,

VERORDENING WERKLEERAANBOD WIJ gemeente Haarlem

Het uiteindelijke doel bij het bieden van een werkleeraanbod is duurzame arbeidsparticipatie. Een werkleeraanbod dat aangeboden wordt moet gericht zijn op het doormaken van een ontwikkeling van de jongeren richting duurzame participatie, direct of in stapjes. Een belangrijk middel om dit te bereiken is inzet van scholing, waarbij het halen van een kwalificatie, en meer specifiek het behalen van de startkwalificatie, de het doel dient te zijn.

Daarom zetten wij zoveel mogelijk in:

Werkzoekende jongeren met startkwalificatie

Voor deze groep jongeren heeft bemiddeling naar werk of een leerwerkplek prioriteit. Ook verder leren naar een hoger niveau kan de inzet zijn juist tijdens een periode van recessie.

Werkzoekende jongeren zonder startkwalificatie

De inzet voor deze groep jongeren is erop gericht hen te kwalificeren voor de arbeidsmarkt. Om dit te bereiken zullen zij in het onderwijs of in een leerwerkplek geplaatst moeten worden. Uitgangspunt is het behalen van een startkwalificatie, als dit niet lukt dan wordt ingezet op het behalen van een alternatieve kwalificatie, zoals bijvoorbeeld AKA¹.

Kwetsbare groepen

Deze groep is heel divers en bestaat onder anderen uit de 'overbelaste jongeren' in het onderwijs, jongeren met een zwakke arbeidsmarktpositie, jongeren met een beperking, jongeren met meer kans op langdurige werkloosheid en allochtone jongeren. Voor deze groep moet inzet in het onderwijs gepleegd worden als zij dreigen uit te vallen en op de werkplek als zij hun baan dreigen te verliezen. Verder moet de actie erop gericht zijn jongeren te plaatsen op een beschermde leerwerkplek, eventueel met opleidingscomponent, of in een aangepaste werkomgeving.

Aanbod algemeen

Een werkleeraanbod bestaat uit het aanbieden van;

- algemeen geaccepteerde arbeid of
- een voorziening gericht op arbeidsinschakeling (scholing, opleiding, sociale activering) of
- ondersteuning bij arbeidsinschakeling

Bij het aanbod wordt enerzijds zoveel mogelijk rekening gehouden met de ambities en kwaliteiten van de jongere. Anderzijds wordt met name ingezet op zgn. 'kansensectoren' (sectoren waarin meer vraag naar arbeid is, zoals de bouwnijverheid, de zorg en installatie, elektro- en metaaltechniek) om jongeren aan een baan/leerplek te krijgen.

Het recht op een werkleeraanbod is meer dan een recht op een eenmalige voorziening. Het is zo nodig een recht op een reeks van voorzieningen met als doel duurzame arbeidsinschakeling van de jongere. Hoe lang de weg daar naar toe is, verschilt per jongere. Maatwerk is geboden. Er zijn geen verdere eisen gesteld aan de vorm van het aanbod en wij kiezen er daarom voor om het aanbod van voorzieningen zo ruim mogelijk te houden.

Instrumenten

¹ De opleiding AKA- arbeidsmarkt gekwalificeerd assistent- is een 'brede' opleiding op mbo- niveau 1, bedoeld voor leerlingen die nog niet goed weten welk beroep ze moeten kiezen.

Wij stellen voor om het instrumentarium dat reeds beschikbaar is voor de re-integratie in het kader van de WWB ook in te zetten voor de doelgroep van de WIJ.

Op grond van de WIJ kunnen wij geen participatieplaatsen, vrijlating van inkomsten uit arbeid en stimuleringspremies inzetten.

De belangrijkste voorzieningen die wij daarom kunnen aanbieden zijn:

- Re-integratietrajecten
- Diagnose-instrumenten inclusief assessment-programma
- Work first
- Stage-trajecten
- Sociale activeringstrajecten
- Zelfstandig ondernemerschap
- Ondersteunende instrumenten, waaronder kinderopvang, schuldhulpverlening, onderzoeken door deskundigen en taal- en beroepsgerichte scholing, EVC trajecten
- Loonkostensubsidies
- Nazorg bij arbeidsinschakeling

De voorzieningen zijn primair bedoeld voor jongeren die niet direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt, maar kan in een krimpende arbeidsmarkt ook worden aangeboden aan jongeren zonder direct aanwijsbare belemmeringen.

Bovenstaande opsomming van voorzieningen is geen statisch geheel, maar gaan desgewenst uitgebreid worden indien de individuele situatie van de jongeren hierom vraagt: maatwerk dus.

Workfirst

Workfirst bieden wij jongeren aan in de vorm van een stage, waarbij het uitgangspunt is een combinatie van werken en leren aan te bieden. De jongeren ontvangt een vergoeding ter hoogte van WIJ-norm.

Specifieke aandachtsgroepen

- Alleenstaande ouders:

Het hebben van zorgtaken kan worden aangemerkt als een reden van sociale aard. Als bijvoorbeeld door middel van het regelen van kinderopvang kan worden voorzien in de zorgtaak, kan de jongere een volledig werkleeraanbod krijgen. Parallel aan artikel 9a van de WWB is ook aan alleenstaande ouders met een kind tot 5 jaar de mogelijkheid wordt geboden een aanbod van algemeen geaccepteerde arbeid niet te accepteren. Deze ouders hebben de mogelijkheid een verzoek in te dienen het werkleeraanbod vorm te geven met scholing of opleiding. Zo wordt geïnvesteerd in het vergroten van de eigen kwalificaties voor toetreding tot de arbeidsmarkt. Als zou blijken dat dit de krachten of bekwaamheden van de jongere alleenstaande ouder te boven gaat, dan dient het aanbod gericht te zijn op een andere voorziening gericht op arbeidsinschakeling.

- Jongeren met handicap:

Voor de groep jongeren die weinig perspectief heeft op arbeidsinschakeling behoort sociale activering tot mogelijkheden. Is arbeidsinschakeling in het geheel (nog) niet aan de orde, dan wordt (tijdelijk) geen werkleeraanbod wordt gedaan. Er bestaat gedurende die periode wel aanspraak op inkomensvoorziening. Zodra de belemmeringen zijn opgeheven, dient een gericht werkleeraanbod te worden gedaan dat aansluit bij de (medische) mogelijkheden.

Jongeren met een handicap die geïndiceerd zijn voor de Wajong vallen niet onder de WIJ maar vallen onder de (re-integratie) verantwoordelijkheid van het UWV.

- Jongeren met WSW-indicatie:

Deze groep komt in aanmerking voor een werkleeraanbod dat hen voorbereidt op de WSW-arbeidsplaats.

- Overbelaste jongeren

Jongeren met multiproblematiek, waarbij scholing (tijdelijk) niet haalbaar is en zorg/ sociale activeringstrajecten meer op hun plaats zijn.

Intrekken werkleeraanbod

Zoals eerder is gesteld is duurzame arbeidsparticipatie van de jongeren het hoofddoel. Het intrekken van het werkleeraanbod dient daarom met terughoudendheid worden toegepast.

Intrekking is slechts aan de orde als er een situatie is ontstaan dat niet langer kan worden gevegd dat het werkleeraanbod wordt voortgezet en een andere invulling (via gedeeltelijke herziening) evenmin soelaas biedt. Gedacht kan worden aan herhaalde misdragingen jegens andere jongeren of begeleiders op de werk/leerplek of veelvuldig verzuim. Daarbij kunnen bijv. ook een rol spelen de positie van gemotiveerde jongeren die wachten op een werk/leerplek, de staat van de arbeidsmarkt en de kosten van de voorziening.

Routing

Als onderdeel van de uitvoering van de Integrale Dienstverlening laten wij de aanvragen in het kader van het werkleeraanbod WIJ uitvoeren door het Jongerenloket Haarlem.

VERORDENING WERKLEERAANBOD WIJ

officiële titel	Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Haarlem
citeertitel	Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Haarlem
wettelijke grondslag	artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 12, eerste lid, onderdeel a Wet investeren in jongeren

De raad van de gemeente Haarlem;

gezien het advies van de Commissie Samenleving;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Haarlem, d.d.;

gelet op artikel 147, eerste lid, van de Gemeentewet en artikel 12, eerste lid, onderdeel a van de Wet investeren in jongeren;

overwegende dat het noodzakelijk is bij verordening regels te stellen aangaande de inhoud van het werkleeraanbod in het kader van de Wet investeren in jongeren;

B E S L U I T:

vast te stellen de volgende **Verordening werkleeraanbod Wet investeren in jongeren**.

PARAGRAAF 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. wet: de Wet investeren in jongeren;
- b. algemeen geaccepteerde arbeid: alle arbeid, niet zijnde arbeid in het kader van de Wet sociale werkvoorziening, die algemeen maatschappelijk aanvaard is en niet indruist tegen de openbare orde of goede zeden;
- c. startkwalificatie: een diploma van een opleiding als bedoeld in artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen b tot en met e, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of een diploma hoger algemeen voortgezet onderwijs of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 onderscheidenlijk 8 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- d. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem

PARAGRAAF 2. BELEID EN FINANCIËN

Artikel 2. Opdracht college

1. Het college biedt jongeren die recht hebben op een werkleeraanbod, algemeen geaccepteerde arbeid, ondersteuning bij de arbeidsinschakeling of een voorziening gericht op arbeidsinschakeling aan.
2. Het college kan het werkleeraanbod ook invullen met een combinatie van algemeen geaccepteerde arbeid, ondersteuning bij de arbeidsinschakeling dan wel één of meerdere voorzieningen.
3. In afwijking van het tweede lid kan een werkleeraanbod ook bestaan uit een voorbereidingsperiode op een zelfstandig beroep of bedrijf, als bedoeld in artikel 17, zesde lid van de wet.
4. Het college stemt het werkleeraanbod af op de omstandigheden, krachten en bekwaamheden van de jongere, wiens recht op een werkleeraanbod is vastgesteld. Bij de invulling van het werkleeraanbod onderzoekt het college de mogelijkheden en omstandigheden van de jongere. Zij beziet daarbij tevens in hoeverre de wensen van de jongere bij de invulling van het werkleeraanbod kunnen worden betrokken.

Artikel 3. Aanspraak op ondersteuning

1. Jongeren die recht hebben op een werkleeraanbod komen in aanmerking voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en op de naar het oordeel van het college noodzakelijk geachte en beschikbare voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling.
2. Het college doet een werkleeraanbod dat past binnen de criteria die gesteld zijn in deze verordening en het in artikel 5 genoemde beleidsplan.

Artikel 4. Arbeidsinschakeling

Het college biedt jongeren die recht hebben op een werkleeraanbod en naar het oordeel van het college direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt in beginsel algemeen geaccepteerde arbeid of ondersteuning bij de arbeidsinschakeling aan.

Artikel 5. Beleidsplan

1. De gemeenteraad stelt ter nadere uitvoering van deze verordening driejaarlijks, op voorstel van het college, een beleidsplan vast.
2. Dit beleidsplan omvat in elk geval
 - a. een omschrijving van het beleid ten aanzien van de arbeidsinschakeling van jongeren en de prioritering binnen en tussen die groepen, waarbij een evenwichtige aanpak als uitgangspunt wordt genomen;
 - b. een omschrijving van de beschikbare voorzieningen;
 - c. een omschrijving van de beschikbare instrumenten ter ondersteuning van de arbeidsinschakeling;
3. Het college kan ten aanzien van de voorzieningen, met inachtneming van hetgeen daarover in het beleidsplan is bepaald, nadere regels stellen.
4. Het college zendt eenmaal per jaar aan de gemeenteraad een verslag over de effecten van het beleid.

Artikel 6 Verplichtingen van de jongere

Een jongere die gebruik maakt van een voorziening is gehouden te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wet, de Wet structuur uitvoering werk en inkomen, deze verordening, alsmede aan de verplichtingen die het college aan de aangeboden voorziening heeft verbonden.

Artikel 7 Intrekking werkleeraanbod

Het college kan het werkleeraanbod intrekken of herzien, indien wijziging optreedt in de omstandigheden, krachten of bekwaamheden van de jongere dan wel indien de jongere niet voldoet aan een of meer op hem rustende verplichtingen als bedoeld in hoofdstuk 5 van de wet en hem dit te verwijten valt.

Artikel 8 Budgetplafond

1. Het college kan een of meer budgetplafonds vaststellen voor de verschillende voorzieningen.
2. Het college kan een plafond instellen voor het aantal personen dat in aanmerking komt voor een specifieke voorziening.

PARAGRAAF 3. SUBSIDIE EN VERGOEDINGEN

Artikel 9 Subsidies

1. Het college kan subsidie verlenen aan werkgevers die met een jongere een arbeids- of stageovereenkomst sluiten, als tegemoetkoming in de loonkosten en in de kosten van voorbereiding op een beoogd dienstverband met de jongere.
2. Het college stelt nadere regels over de duur van de subsidie, de hoogte, en de verplichtingen die aan de subsidie worden verbonden.
3. Het college kan een subsidieplafond vaststellen.
4. Op de subsidies bedoeld in dit artikel is de Algemene subsidieverordening van toepassing.

Artikel 10 Vergoedingen

Het college kan aan een jongere die ten behoeve van de uitvoering van een werkleeraanbod noodzakelijke kosten maakt, een vergoeding voor die kosten verstrekken.

PARAGRAAF 4. SLOTBEPALINGEN**Artikel 11 Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule**

1. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening, als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 oktober 2009.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening werkleeraanbod WIJ gemeente Haarlem.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting Verordening Werkleeraanbod WIJ

De Wet investeren in jongeren en het werkleeraanbod

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Doelstelling van deze wet is de duurzame arbeidsparticipatie in regulier werk van jongeren tot 27 jaar. Om dit te bereiken is in de wet een recht op een zogenaamd werkleeraanbod vastgelegd. Het werkleerrecht berust op de uitgangspunt dat jongeren die goed geschoold zijn en over voldoende kwalificaties beschikken gemakkelijker aan het werk zullen komen en daardoor zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

De WIJ verplicht gemeenten om te investeren in de arbeidsinschakeling van alle jongeren, ook bij een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daartoe moeten gemeenten jongeren in beginsel een werkleeraanbod doen.

Evenals in de WWB geldt binnen de WIJ een stelsel van rechten en plichten. De gemeente is onder bepaalde voorwaarden verplicht een werkleeraanbod en eventueel een inkomensvoorziening aan te bieden. De jongere is verplicht zich te houden aan diverse verplichtingen. Worden deze verplichtingen geschonden, dan kan het werkleeraanbod worden ingetrokken en dient de inkomensvoorziening verlaagd te worden (artikel 41, eerste lid WIJ). Die verlaging geschiedt conform de regels die in een gemeentelijke verordening moeten zijn vastgelegd (artikel 12, eerste lid onderdeel b WIJ). Dat is de Maatregelverordening Wet investeren in jongeren gemeente Haarlem.

Duurzame arbeidsparticipatie

Voor jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar ontstaat onder de voorwaarden die in de WIJ zijn genoemd, een individueel recht op een werkleeraanbod. Dat is meer dan een recht op een eenmalige voorziening. Zo nodig is het een recht op een reeks voorzieningen gericht op de kortste weg naar duurzame arbeidsparticipatie. Langs welke route die weg verloopt, is een individueel gegeven dat wordt bepaald door de afstand van de jongere tot de arbeidsmarkt en de beschikbaarheid van voorzieningen. Onder duurzame arbeidsparticipatie wordt verstaan de arbeidsinschakeling waarbij jongeren gedurende langere tijd en op eigen kracht aan het arbeidsproces kunnen deelnemen en arbeid verrichten dat past bij hun kennis en vaardigheden of deze kennis en vaardigheden bevordert (Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 7, p. 11). Tot dat punt is bereikt is de gemeente verplicht de jongere (bij herhaling) een werkleeraanbod te doen gericht op arbeidsinschakeling. Er is nadrukkelijk voor gekozen om niet bij voorbaat te bepalen hoe lang de algemeen geaccepteerde arbeid zou moeten duren voordat over 'duurzame arbeidsparticipatie' kan worden gesproken (Handelingen TK 2008-2009, nr. 76, p. 6006). De jongere dient op het punt gebracht te worden dat hij geen ondersteuning van het college meer nodig heeft.

Inhoud werkleeraanbod

Het begrip 'werkleeraanbod' moet ruim worden uitgelegd. Het werkleeraanbod kan allerlei vormen hebben, variërend van een 'echte' baan tot vakgerichte scholing of een combinatie van beide. Een werkleeraanbod kan ook bestaan uit voorzieningen die nodig worden geacht op weg naar arbeidsinschakeling, zoals een sollicitatietraining, een cursus gericht op de ontwikkeling van werknemersvaardigheden, een stageplaats, schuldhulpverlening, sociale activering, nazorg en gesubsidieerde arbeid. Afgezien van participatieplaatsen kan het gehele instrumentarium dat gemeenten hebben ontwikkeld voor de re-integratie in het kader van de WWB, ook op jongeren toegepast worden. Participatieplaatsen zijn uitgezonderd. Bij jongeren zal de situatie waarin de afstand tot de arbeidsmarkt dusdanig groot is dat die alleen met de maximale drie jaar additionele arbeid te overbruggen is zich niet in die mate voordoen dat de regering participatieplaatsen in de vorm van artikel 10a WWB noodzakelijk acht. Ook uitgezonderd is het reguliere onderwijs dat door het Rijk wordt bekostigd (zie ook artikel 23, eerste lid, onderdeel a WIJ). Het college kan de jongere weliswaar adviseren een dergelijke vorm van onderwijs te volgen of weer te gaan volgen als dit zinvol wordt geacht, maar het is geen voorziening die de gemeente kan inzetten om vorm te geven aan het werkleeraanbod. Een premie voor de arbeidsinschakeling past niet bij het uitgangspunt dat jongeren die daartoe in staat zijn moeten leren of werken. Daarom is er geen aanleiding om werken en/of leren te belonen met een financiële vrijlating van inkomsten uit deeltijdarbeid of van een premie i.v.m. arbeidsinschakeling bij de inkomensvoorziening. Dat geldt evenzeer voor een onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk, tenzij deze bestemd is voor aantoonbaar gemaakte kosten.

Het college bepaalt de inhoud van het werkleeraanbod. Dat geldt ook voor de vraag of het accent komt te liggen op werken of leren. Gelet op de duurzame arbeidsparticipatie als einddoel, zal werken de hoogste prioriteit hebben als de jongere daartoe in staat is. Zijn er echter belemmeringen op de weg daar naartoe, dan kunnen allerlei voorzieningen worden ingezet om dat einddoel te bereiken. Van belang daarbij is dat de startkwalificatie binnen het werkleeraanbod een ijkpunt vormt, omdat deze in belangrijke mate kan bijdragen aan duurzame arbeidsparticipatie. Het is aan de gemeenten overgelaten om te beoordelen in hoeverre de jongere in staat moet worden gesteld een dergelijke kwalificatie te behalen of anderszins scholing te ontvangen die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert.

Maatwerk

Uitgangspunt is dat maatwerk wordt geleverd: dat het werkleeraanbod wordt afgestemd op de omstandigheden, krachten en capaciteiten van de jongere (artikel 18, eerste lid WIJ). De wensen van jongeren worden betrokken bij het vormgeven van het werkleeraanbod (artikel 14, eerste lid WIJ). Het college is verplicht die wensen vast te leggen in de rapportage die ten grondslag ligt aan het werkleeraanbod en dient daarbij tevens aan te geven op welke wijze die wensen bij het werkleeraanbod betrokken zijn.

Werken en leren niet direct mogelijk

Wanneer het doen van een werkleeraanbod bestaande uit werken en/of leren niet direct mogelijk is, dient een aanbod gedaan te worden dat op termijn perspectief biedt op arbeidsinschakeling. Dat kan betekenen dat voorzieningen worden ingezet in de vorm van zorg- of hulpverlening, waarbij ook aandacht kan worden besteed aan belemmerende factoren, zoals psychische, sociale en cognitieve problemen. Het werkleeraanbod omvat immers het geheel van re-integratievoorzieningen, dat gericht is op duurzame arbeidsparticipatie. Is de jongere naar het oordeel van het college in het geheel niet in staat dat om redenen van lichamelijk, sociale of psychische aard uitvoering wordt gegeven aan een werkleeraanbod, dan kan daarvan vooralsnog tijdelijk worden afgezien (artikel 17, tweede lid WIJ). Zorgtaken kunnen worden aangemerkt als reden van sociale aard, voor zover daarmee geen rekening kan worden gehouden door middel van een voorziening.

Alleenstaande ouders

Bij de vormgeving van het werkleeraanbod in de WIJ is speciale aandacht besteed aan alleenstaande ouders, vanwege hun zorgtaken en mogelijke medische en/of fysieke beperkingen. Daarom geldt voor alleenstaande ouders met een ten laste komend kind jonger dan vijf jaar, dat het werkleeraanbod desgevraagd wordt ingevuld door middel van scholing of opleiding die de toegang tot de arbeidsmarkt bevordert, tenzij een dergelijke scholing de krachten of bekwaamheden van de jongere te boven gaat (artikel 17, vierde lid, WIJ).

Daarmee loopt deze regeling parallel met de WWB (artikel 9a WWB). Anders dan in de WWB echter is uit oogpunt van deregulering afgezien van een maximale termijn van zes jaar. Dit omdat gezien de maximale duur van het werkleerrecht (van 18 tot 27 jaar) deze maximale termijn in de meeste gevallen reeds in de werkleerperiode zal zijn geïncorporeerd.

Zelfstandigen

Besloten is om zelfstandigen uit te zonderen van het recht op een werkleeraanbod en van het recht op inkomensvoorziening (artikel 23, eerste lid, onderdeel e jo. artikel 42, eerste lid, onderdeel m, WIJ). Zij kunnen een beroep doen op algemene bijstand of bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal op grond van artikel 78f van de WWB, zodat de (jongere) zelfstandige zich geheel kan richten op zijn bestaan als zelfstandige. In het zesde lid van artikel 17 WIJ wordt evenwel bepaald dat het college de mogelijkheid (niet de verplichting) heeft om aan de jongere die als zelfstandige wil beginnen een werkleeraanbod te doen dat bestaat uit een voorbereidingsperiode op het bestaan als zelfstandige. Dit werkleeraanbod duurt maximaal twaalf maanden en kan slechts worden aangeboden op verzoek van de jongere.

Gehandicapten

Voor de groep jongeren met een medische beperking (die niet behoren tot de doelgroep van de WAJONG) is het van belang dat het aanbod aansluit bij hun mogelijkheden. Het uitgangspunt van maatwerk bij het werkleerrecht zal vooral voor deze groep een cruciale rol spelen. Aan de hand van de individuele situatie zal beoordeeld moeten worden welk aanbod past bij de jongere gelet op zijn/haar mogelijkheden en beperkingen. Het

werkleeraanbod moet aansluiten bij de individuele mogelijkheden van de persoon in verband met gezondheid en belastbaarheid. Maatwerk betekent een zorgvuldige op de persoon toegesneden afweging bij de uiteindelijke keuze van een traject. Voor de groep jongeren die weinig perspectief heeft op arbeidsinschakeling behoort sociale activering tot mogelijkheden. Als een werkleeraanbod vanwege de medische situatie in het geheel niet mogelijk is, wordt de gehandicapte geen aanbod gedaan. Wel kan aanspraak op een inkomensvoorziening bestaan.

De Verordening : procedureel of inhoudelijk

Het beleid ten aanzien van het werkleeraanbod kan op een aantal niveaus geregeld worden:

1. In de verordening zelf. Hiermee ligt het beleid voor langere duur vast. Het aanpassen van de verordening vergt langere tijd. Uitgangspunt kan zijn dat je een verordening vaststelt die vervolgens op hoofdlijnen een aantal jaren meekan.
2. In beleidsregels. Het voordeel van het regelen in beleidsregels is, dat hiermee flexibeler kan worden omgegaan.
3. In het beleidsplan, dat ook door de raad vastgesteld wordt. Naast algemene uitgangspunten kunnen hierin ook onderwerpen aan de orde komen als het inkoop- en aanbestedingsbeleid en de afstemming met andere beleidsterreinen als onderwijs, zorg en economie.
4. In delegatie aan het college (uitvoeringsbesluiten).

In deze verordening is, uit oogpunt van vermindering van administratieve lasten, gekozen voor een procedurele verordening.

Hiermee wordt bedoeld dat in de verordening belangrijke uitgangspunten van het gemeentelijk beleid worden vastgelegd. Het betreft dan onderwerpen als de bevoegdheidsverdeling tussen raad en college, de aanspraak op voorzieningen, de rechten en plichten van de jongere, het toekennen van loonkostensubsidies e.d.

Al het overige wordt vastgelegd in een beleidsplan, beleidsregels of in uitvoeringsbesluiten van het college. Voordeel van deze 'tweetrapsraket' is dat de hoofdlijnen van het beleid in beginsel voor langere tijd in de verordening vastliggen en dat het eenvoudiger is om minder fundamentele beleidswisselingen vast te leggen. Bovendien behoudt het college zo ruimte om maatwerk te leveren en voorzieningen ook daadwerkelijk af te stemmen op de krachten, bekwaamheden en de omstandigheden van de jongere (te) beperkt kan worden

Relatie met re-integratieverordening WWB

Het instrumentarium dat reeds beschikbaar is voor de re-integratie in het kader van de WWB kan, uitgezonderd participatieplaatsen, stimuleringspremies en vrijlating van inkomsten uit arbeid, kan geheel worden ingezet voor de vormgeving van het werkleeraanbod.

Relatie met Maatregelverordening

De verordening Werkleeraanbod en de Maatregelverordening vormen twee kanten van dezelfde medaille. Immers, de WIJ legt het college plicht op om jongeren een werkleeraanbod te doen. Anderzijds staat daar wel wat tegenover. De jongere is verplicht het aanbod te aanvaarden en verplichtingen die aan het werkleeraanbod zijn gekoppeld na te leven. Komt de jongere die verplichtingen niet na, dan vormt dat een grond voor verlaging van de inkomensvoorziening. Beide verordeningen sluiten dus op elkaar aan. In verband daarmee is in de verordening Werkleeraanbod herhaald dat onder de voorwaarden, genoemd in artikel 21 WIJ het werkleeraanbod ingetrokken kan worden.

Omdat met deze intrekking tevens het recht op inkomensvoorziening vervalt, is het van belang dat wordt afgebakend wanneer de inkomensvoorziening verlaagd en wanneer deze ingetrokken wordt. Uitgangspunt van de wetgever is daarbij geweest dat bij schending van verplichtingen primair een maatregel aangewezen is en pas in tweede instantie intrekking van het werkleeraanbod en daarmee tevens van de inkomensvoorziening aan de orde komt. Het opleggen van een maatregel is derhalve regel, het intrekken van het werkleeraanbod uitzondering.

Staatssteun

Ondanks het feit dat gemeenten beleidsvrijheid hebben met betrekking tot de inrichting van het beleid omtrent hun werkleeraanbod, worden zij toch gebonden aan de regels die de Europese Unie stelt.

Van belang is dat per 1 januari 2009 de Europese vrijstellingsverordening werkgelegenheidssteun (Nr. 2204/2002) is komen te vervallen. Wel van toepassing zijn de Verordening de minimis-steun (Verordening (EG) Nr. 69/2001) en de Algemene groepsvrijstellingsverordening (nr. 800/2008).

De Europese regelgeving over staatssteun kan een beperking van de mogelijkheden voor het gemeentelijke re-integratiebeleid opleveren. Aangezien in deze werkleerverordening niet op voorhand bepaalde bedrijven of groepen van bedrijven of sectoren expliciet worden uitgesloten van subsidiëring, is met deze verordening sprake van een generieke regeling en worden de subsidies niet aangemerkt als staatssteun. De bepalingen uit de EG-verordeningen zijn niet van toepassing.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Begripsbepalingen

Begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben dezelfde betekenis als in de WIJ. Daarom worden bepaalde begrippen, zoals 'werkleeraanbod', 'arbeidsinschakeling' en 'jongere', niet opnieuw gedefinieerd. Wel gedefinieerd zijn de begrippen 'startkwalificatie' en 'algemeen geaccepteerde arbeid', omdat deze in de WIJ niet nader zijn omschreven. Het begrip 'startkwalificatie' is afkomstig uit de Wet educatie en beroepsopleiding en wordt wel in de WWB gedefinieerd (art. 6, eerste lid, onderdeel d WWB). De omschrijving van 'algemeen geaccepteerde arbeid' is afkomstig uit de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 7, p.28).

Artikel 2. Opdracht college streven naar startkwalificatie

In het eerste lid is de opdracht aan het college verwoord, zoals deze voortvloeit uit de artikelen 11, eerste lid en 13, eerste lid, WIJ. Hoewel deze opdracht ook uit het samenstel van deze bepalingen en artikel 5, eerste lid, WIJ kan worden afgeleid, is er uit een oogpunt van duidelijkheid voor gekozen de opdracht aan het college nader te omschrijven. In het tweede lid is tevens verduidelijkt dat het werkleeraanbod ook samengesteld kan zijn uit een combinatie van algemeen geaccepteerde arbeid, ondersteuning bij arbeidsinschakeling en één of meerdere voorzieningen. Onder voorziening wordt verstaan een instrument dat wordt ingezet om de jongere dichterbij de arbeidsmarkt te brengen. Dit kan zoals gezegd allerlei vormen hebben, variërend van schuldhulpverlening tot training van werknemersvaardigheden.

In het derde lid is vastgelegd dat een werkleeraanbod ook kan bestaan uit ondersteuning bij een traject gericht op werk in zelfstandig beroep of bedrijf. Dit volgt reeds uit artikel 17, zesde lid, WIJ. Uit een oogpunt van herkenbaarheid en consistentie, alsmede gelet op het belang dat gehecht wordt aan het begeleiden van jongeren naar zelfstandig werk, is deze bepaling opgenomen. Aangezien moet daarbij worden dat het een zgn. 'kan'-bepaling is: het college bepaalt of het zinvol is de jongere een aanbod te doen gericht op ondersteuning richting zelfstandig bedrijf of beroep.

Het vierde lid vormt een herhaling van artikel 17, eerste lid, WIJ. Wederom uit een oogpunt van herkenbaarheid en consistentie, alsmede gelet op het belang van maatwerk bij het vaststellen van het werkleeraanbod, is dit artikel opgenomen. Toegevoegd is de gemeentelijke onderzoeksplicht en de plicht om de wensen van de jongere bij de invulling te betrekken. Met het oog op motivering en kansbenutting zal het college daarmee rekening dienen te houden. Daarmee is niet gezegd dat de jongere recht heeft op een bepaalde specifieke voorziening en deze kan opeisen. De uiteindelijke invulling van de aard en de samenstelling van het aanbod is voorbehouden aan het college.

Artikel 3. Aanspraak op ondersteuning

Jongeren die recht hebben op een werkleeraanbod komen in aanmerking voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en voorzieningen. Dit vloeit reeds voort uit artikel 13, eerste lid, WIJ maar is omwille van de herkenbaarheid en eenduidigheid hier nader geconcretiseerd. Wat de vorm van de ondersteuning is, bepaalt het college zelf (bijv. Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 3, p. 22).

Voor de duidelijkheid is verder nog bepaald dat het om jongeren moet gaan die recht op een werkleeraanbod hebben. Dat is niet iedere 'jongere' in de zin van de WIJ (zie artikel 2, eerste lid, WIJ), want daaronder wordt verstaan de jongere in de leeftijd van 16 tot 27 jaar. Artikel 13, eerste lid, WIJ kadert de doelgroep af.

In het tweede lid wordt expliciet de koppeling gelegd tussen de algemene aanspraak van de jongere en de criteria die gesteld zijn voor het aanbieden van een werkleeraanbod. Daarbij wordt verwezen naar de verordening en het beleidsplan waarin die criteria zijn uitgewerkt.

Artikel 4. Arbeidsinschakeling

Het staat het college vrij om bij het werkleeraanbod aan de jongere een keuze te maken tussen het aanbieden van algemeen geaccepteerde arbeid, ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en een voorziening gericht op arbeidsinschakeling. Deze zijn nevensgeschikt. De kortste weg naar duurzame arbeidsparticipatie is echter het doel van het in te zetten werkleeraanbod. In dat verband is in de verordening opgenomen dat jongeren die direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt in beginsel algemeen geaccepteerde arbeid wordt aangeboden, of ondersteuning bij de arbeidsinschakeling, als bijv. arbeid niet direct beschikbaar is. Van belang is dat bij de beoordeling van het direct inzetbaar zijn van een jongere, het bezitten van een startkwalificatie een ijkpunt is. Het blijft uiteraard een kwestie van maatwerk of daar in het concrete geval ook toe besloten wordt. De woorden 'in beginsel' moeten in die context worden gelezen.

Artikel 5. Beleidsplan

Zoals ook in de algemene toelichting is gesteld, vraagt de WIJ aan de gemeenteraad om het beleid over het werkleeraanbod in een verordening vast te leggen. Hier is gekozen voor de systematiek om niet alles in de verordening te regelen, maar ook gebruik te maken van beleidsplannen en uitvoeringsbeleid.

Het eerste lid geeft aan dat het college, ter uitvoering van de verordening, een beleidsplan maakt. De raad dient deze vervolgens vast te stellen. Daarmee wordt de kenbaarheid en rechtszekerheid van jongeren gewaarborgd. Zij kunnen uit het beleidsplan afleiden welk beleid de gemeente voert. Dit beleidsplan wordt als onderdeel van de participatienota driejaarlijks vastgesteld.

In het tweede lid is geregeld welke onderwerpen in het beleidsplan aan de orde kunnen komen. Wat de doelgroepen (onderdeel a) betreft, staat het de gemeente uiteraard vrij om eigen beleid te voeren. Er wordt met uitzondering van alleenstaande ouder en gehandicapten, geen specifiek doelgroepenbeleid wordt gevoerd. De WIJ verplicht niet daartoe.

Lid 2 bevat geen limitatief omschreven lijst maar kan desgewenst ingekort of uitgebreid worden.

Om inzicht te krijgen in het gemeentelijk beleid zal in ieder geval duidelijk moeten worden gemaakt welke voorzieningen beschikbaar zijn voor jongeren. Indien een specifiek doelgroepenbeleid wordt gevoerd kan daaraan worden gekoppeld welke voorzieningen voor welke doelgroepen geschikt en beschikbaar zijn. Daarbij zal in de regel tevens een financiële vertaalslag worden gemaakt m.b.t. de kosten van het beleid. In het beleidsplan kan ook worden vastgelegd dat voor de verschillende voorzieningen budgetplafonds gelden. Het college is immers niet verplicht een bepaalde voorziening aan te bieden. De aanspraak van de jongere kan niet gericht zijn op een specifieke voorziening. Het staat het college in beginsel vrij om het werkleeraanbod zelf invulling te geven.

Het derde lid biedt de basis voor de verantwoording van het beleid. De beleidscyclus mondt uit in verantwoording en beoordeling door de raad over de effecten van het gevoerde beleid.

Het vierde lid geeft het college de bevoegdheid om voor voorzieningen nadere regels te stellen.

Artikel 6 Verplichtingen van de jongere

In de WIJ is vastgelegd welke verplichtingen verbonden zijn aan het recht op een werkleeraanbod (zie de artikelen 44 en 45 WIJ). Daaraan is toegevoegd dat de jongere de verplichtingen dient na te komen die

voortvloeien uit de verordening of die in concreto aan een voorziening zijn verbonden. Dit kunnen verplichtingen van uiteenlopende aard zijn, die een concretisering vormen van de in de WIJ opgenomen verplichtingen. Zo kan bepaald worden dat een jongere gedurende het traject op gezette tijden met de consultant de voortgang bespreekt.

Artikel 7 Intrekking werkleeraanbod

Dit artikel vormt een herhaling van artikel 21 WIJ. De meerwaarde van opname van deze bepaling in de verordening werkleeraanbod is gelegen in de overweging dat intrekking van het werkleeraanbod complementair is aan het voeren van beleid m.b.t. de invulling het werkleeraanbod. Daar waar het recht op werkleeraanbod wordt toegekend en ingevuld, kan dit ook worden ingetrokken, onder de voorwaarden, genoemd in artikel 21 WIJ. Met betrekking tot intrekking van het werkleeraanbod in verband met schending van de verplichtingen verbonden aan het werkleeraanbod, wordt het aan het college overgelaten om te bepalen onder welke voorwaarden daartoe kan worden besloten. Het is niet aan de gemeenteraad om daarover voorschriften te geven, niettemin dient het intrekken van het werkleeraanbod met terughoudendheid plaats te vinden, zoals reeds in de Algemene toelichting is opgemerkt. Intrekking is in wezen slechts aan de orde als er een situatie is ontstaan dat niet langer kan worden gevegd dat het werkleeraanbod wordt voortgezet en een andere invulling (via gedeeltelijke herziening) evenmin soelaas biedt. Gedacht kan worden aan herhaalde misdragingen jegens andere jongeren of begeleiders op de werk/leerplek of veelvuldig verzuim. Daarbij kunnen bijv. ook een rol spelen de positie van gemotiveerde jongeren die wachten op een werk/leerplek, de staat van de arbeidsmarkt en de kosten van de voorziening. Het verdient aanbeveling als het college bij de invulling van het gemeentelijk beleid met deze kaders rekening houdt en slechts tot intrekking besluit nadat de individuele situatie zorgvuldig afgewogen is.

Artikel 8 Budgetplafonds

De gemeente kan een verdeling maken van de beschikbare middelen over de verschillende voorzieningen. Het uitgeput zijn van begrotingsposten kan echter nooit een reden zijn om geen werkleeraanbod te doen. De verplichting daartoe is immers vastgelegd in artikel 13, eerste lid WIJ. Wel kan de invulling van het werkleeraanbod beïnvloed worden door budgettaire beperkingen. Zijn er vanwege die beperkingen voor bepaalde voorzieningen geen middelen meer dan dient te worden nagegaan welke andere instrumenten beschikbaar zijn. Dit houdt dus in dat er geen algemeen plafond ingesteld kan worden. Wat wel kan is dat per voorziening een plafond wordt ingebouwd. Dit laat de mogelijkheid open dat er naar een ander instrument wordt uitgeweken om tot duurzame arbeidsparticipatie te komen.

Op het moment van vaststellen van deze verordening is er nog geen aanleiding om plafonds in te stellen. De situatie kan zich echter in de toekomst voordoen, zodat het nodig is van deze mogelijkheid gebruik te maken.

Artikel 9 Subsidies

Het werkleeraanbod kan worden ingevuld met gesubsidieerde arbeid. Dit kan ook als voorziening worden aangemerkt. In het eerste lid is vastgelegd dat de subsidie aan de werkgever kan bestaan in een tegemoetkoming in de loonkosten of andere bijkomende kosten. Deze subsidie vormt als zodanig een noodzakelijke voorwaarde voor de voorziening. Voor het verstrekken van een subsidie is een wettelijke grondslag vereist (art. 4:23, eerste lid Awb). Om die reden is een specifiek artikel opgenomen dat deze grondslag biedt. In het eerste lid worden loonkostensubsidies en subsidies ter voorbereiding van een dienstverband van een grondslag voorzien.

Op grond van het tweede lid kan het college nadere regels kan stellen over enkele zaken over de subsidiëring. Hoewel uitgangspunt is dat het beleid over het werkleeraanbod door de gemeenteraad wordt vastgesteld, is reeds eerder aangegeven dat waar het om uitvoeringsbeleid gaat, dit door het college ter hand kan worden genomen.

De gemeente kan, om de financiële risico's te beheersen, subsidieplafonds vaststellen.

Om subsidies te kunnen weigeren bij ontbrekende middelen is het een vereiste dat een dergelijk plafond is ingesteld, zie ook art. 4:24 e.v. Awb. In lid 3 is de bevoegdheid van het college vastgesteld om plafonds in te

stellen. Een mogelijkheid is dat bij de vaststelling van de plafonds wordt verwezen naar de bedragen die in het beleidsplan of in de begroting voor de verschillende soorten subsidie worden gereserveerd. Een subsidieplafond dient wel bekendgemaakt te worden vóór de periode waarvoor deze geldt (art. 4:27 lid 1 Awb). Op het moment van vaststellen van deze verordening is er nog geen aanleiding om plafonds in te stellen. De situatie kan zich echter in de toekomst voordoen, zodat het nodig is van deze mogelijkheid gebruik te maken.

Artikel 10 Vergoedingen

Kosten die voor de jongere verbonden zijn aan het uitvoeren van het werkleeraanbod kunnen worden vergoed op grond van dit artikel. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan kosten van kinderopvang, voor zover de voorliggende voorziening (Wet Kinderopvang) daarin onvoldoende voorziet. Ook noodzakelijke reiskosten en andere kosten, bijvoorbeeld voor verplichte kleding of schoeisel, kunnen voor vergoeding in aanmerking komen, mits de kosten aantoonbaar en noodzakelijk zijn en er geen andere voorzieningen zijn. De kosten kunnen ten laste worden gebracht van het participatiebudget.

Artikel 11 Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

In de bevoegdheidsverdeling tussen gemeenteraad en college past het dat de gemeenteraad beleidskaders vaststelt. Dat is in deze verordening uitgewerkt. Het college is belast met de uitvoering van dat beleid en op sommige onderdelen, met de nadere uitwerking daarvan. Doen zich situaties voor waarin niet is voorzien of waarin onverkorte toepassing van de gestelde bepalingen onverhoopt tot onbillijkheden van overwegende aard leidt, dan is het aan het college om besluiten te nemen waarin recht wordt gedaan aan enerzijds het belang van handhaving van het gemeentelijk beleid en anderzijds het individuele belang van de jongere. Dat kan onder omstandigheden betekenen dat besluiten worden genomen die afwijken van deze verordening.

Toeslagen- en verlagingenverordening WIJ gemeente Haarlem

De samenhang tussen het werkleeraanbod enerzijds en de inkomensvoorziening anderzijds is een bepalend element in de WIJ. Afgeleide van het werkleeraanbod is een inkomensvoorziening voor jongeren vanaf 18 jaar als de jongere onvoldoende inkomsten heeft.

De inkomensvoorziening in het kader van de WIJ is alleen beschikbaar als het werkleeraanbod wegens:

- in de persoon van de jongere gelegen of niet verwijtbare omstandigheden zijnerzijds geen optie is of,
- dit aanbod onvoldoende inkomsten genereert of,
- er nog geen werkleeraanbod kan worden gedaan.

Evenals in de WWB bestaat de inkomensvoorziening uit een rijksgereregeld deel (de norm) die binnen bepaalde grenzen verhoogd of verlaagd kan worden op grond van gemeentelijk beleid (toeslag en verlaging).

De verordening bevat inhoudelijke geen wijzigingen ten opzichte van de huidige “Bijstandsverordening WWB”¹. De verordening kent een hardheidsclausule waardoor individueel maatwerk mogelijk wordt en de klantgerichtheid wordt bevorderd.

De verordening kent een hardheidsclausule waardoor individueel maatwerk mogelijk wordt en de klantgerichtheid wordt bevorderd.

¹ SZW/BB/ 2004/ 218619

TOESLAGEN- EN VERLAGINGEN VERORDENING WIJ

officiële titel	Toeslagen en verlagingen verordening Wet investeren in jongeren
citeertitel	Toeslagen en verlagingen verordening Wet investeren in jongeren
wettelijke grondslag	Artikelen 12, eerste lid, onderdeel e, en 35, eerste lid Wet investeren in jongeren

De Raad van de gemeente Haarlem;

gezien het advies van de Commissie Samenleving;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Haarlem d.d. [DATUM];

gelet op artikel 147, eerste lid, Gemeentewet, en de artikelen 12, eerste lid, onderdeel e, en 35, eerste lid, van de Wet investeren in jongeren;

overwegende dat het noodzakelijk is het verstrekken van toeslagen en het verlagen van uitkeringen van jongeren van 18 jaar of ouder doch jonger dan 27 jaar bij verordening te regelen;

BESLUIT

vast te stellen de volgende **Toeslagen en verlagingen verordening Wet investeren in jongeren**.

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet investeren in jongeren;
- b. gehuwdennorm: de norm bedoeld in artikel 28, eerste lid onderdeel d, van de wet;
- c. college: het college van burgemeester en wethouders;
- d. woning: een woning als bedoeld in artikel 1, onderdeel j, Wet op de huurtoeslag, als mede een woonwagen of woonschip, als bedoeld in artikel 3, zesde lid, Wet werk en bijstand;
- e. woonkosten:
 - 1°. indien een huurwoning wordt bewoond, de per maand geldende huurprijs, bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Wet op de huurtoeslag;
 - 2°. Indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de verschuldigde hypotheekrente en de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten en een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud;
- f. kamerbewoner: degene die op commerciële basis een kamer huurt en bewoont;
- g. dakloze: degene zonder adres als bedoeld in artikel 1 van de Gemeentelijke basisadministratie.

Artikel 2

De bepalingen van deze verordening gelden alleen voor jongeren van 21 jaar of ouder doch jonger dan 27 jaar. In geval van gehuwden gelden de bepalingen van deze verordening alleen indien de gehuwden beiden 21 jaar of ouder doch jonger dan 27 jaar zijn.

HOOFDSTUK 2. CRITERIA VOOR HET TOEKENNEN VAN DE TOESLAG WEGENS HET KUNNEN DELEN VAN DE KOSTEN.

Artikel 3. Toeslagen

1. De toeslag bedoeld in artikel 30, eerste lid, van de wet bedraagt 20 procent van de gehuwdennorm voor de jongere in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft;
2. De toeslag bedoeld in artikel 30, eerste lid, van de wet bedraagt 15 procent van de gehuwdennorm voor de jongere die kamerbewoner is;
3. De toeslag bedoeld in artikel 30, eerste lid, van de wet bedraagt 10 procent van de gehuwdennorm voor de jongere in overige situaties.

HOOFDSTUK 3. CRITERIA VOOR HET VERLAGEN VAN DE GEHUWDENNORM

Artikel 4. Verlaging gehuwden

De verlaging bedoeld in artikel 31 van de wet bedraagt 10 procent van de gehuwdennorm voor gehuwden die:

- a. met één of meer anderen hun hoofdverblijf in dezelfde woning hebben;
- b. dakloos zijn;
- c. in een pension verblijven.

HOOFDSTUK 4. CRITERIA VOOR HET VERLAGEN VAN DE GEHUWDENNORM OF TOESLAG OP GROND VAN DE WOONSITUATIE.

Artikel 5. Verlaging woonsituatie

De verlaging bedoeld in artikel 32 van de wet bedraagt 10 procent van de gehuwdennorm indien:

- a. een woning wordt bewoond waaraan voor de jongere geen woonkosten verbonden zijn, of;
- b. een woning wordt bewoond waaraan geen kosten van huur of hypotheeklasten verbonden zijn.

HOOFDSTUK 5. SLOTBEPALINGEN

Artikel 6. Afwijking

1. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen afwijken van het bepaalde in deze verordening;
2. In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet of onduidelijk is besluiten burgemeester en wethouders en treffen zij zo nodig voor voorzieningen.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 oktober 2009

Artikel 8. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Toeslagenverordening Wet investeren in jongeren gemeente Haarlem.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [DATUM].

De griffier,

De voorzitter,

TOELICHTING TOESLAGEN- EN VERLAGINGEN VERORDENING WIJ

De Wet investeren in jongeren en de inkomensvoorziening

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Doelstelling van deze wet is de duurzame arbeidsparticipatie in regulier werk van jongeren tot 27 jaar. De WIJ verplicht gemeenten om te investeren in de arbeidsinschakeling van alle jongeren, ook bij een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daartoe moeten gemeenten jongeren in beginsel een werkleeraanbod doen.

Afgeleide van het werkleeraanbod is een inkomensvoorziening voor jongeren vanaf 18 jaar als de jongere onvoldoende inkomsten heeft. Deze inkomensvoorziening is alleen beschikbaar als het werkleeraanbod wegens in de persoon van de jongere gelegen of niet verwijtbare omstandigheden zijnerzijds geen optie is, dit aanbod onvoldoende inkomsten genereert of er nog geen werkleeraanbod kan worden gedaan. De samenhang tussen het werkleeraanbod enerzijds en de inkomensvoorziening anderzijds is een bepalend element in de WIJ.

Evenals in de Wet werk en bijstand (WWB) bestaat de inkomensvoorziening uit een rijksgeregeld deel (de norm) die binnen bepaalde grenzen verhoogd of verlaagd kan worden op grond van gemeentelijk beleid (toeslag en verlaging). Dit gemeentelijk beleid moet door de gemeenteraad in een verordening worden vastgelegd.

Relatie met de WWB

Met de inwerkingtreding van de WIJ is de WWB in beginsel afgesloten voor jongeren tot 27 jaar en kunnen deze jongeren in beginsel geen algemene bijstand meer ontvangen. Daartoe is de WWB op een aantal onderdelen aangepast en zou de Toeslagenverordening WWB een navenante wijziging moeten ondergaan. Op grond van het overgangsrecht (artikel 86 WIJ) blijft de WWB voor jongeren die op 30 september 2009 algemene bijstand ontvingen echter van toepassing totdat de algemene bijstand wordt beëindigd maar uiterlijk tot 1 juli 2010. Om die reden is een aanpassing van de Toeslagenverordening WWB aan de WIJ (nog) niet aan de orde.

Bij het inrichten van de WIJ is op het punt van de inkomensvoorziening uitdrukkelijk ervoor gekozen zoveel mogelijk aansluiting te zoeken met de WWB, op onderdelen als de normensystematiek, de middelentoets, verlaging van bijstand en terugvordering en verhaal. Hoewel die aansluiting niet in alle opzichten volledig is gerealiseerd, is ten aanzien van het te voeren toeslagen- en verlagingenbeleid sprake van een identiek wettelijk kader als thans in de WWB. Normen die specifiek betrekking hebben op jong-meerderjarigen zijn uit de WWB overgeheveld naar de WIJ.

Omdat het oogmerk van de WIJ niet is geweest de normen van de inkomensvoorziening voor jongeren te verlagen is, gelet op de gewenste aansluiting met de WWB en uit overwegingen van uitvoerbaarheid, in deze Toeslagen- en verlagingenverordening WIJ aansluiting gezocht bij de Toeslagenverordening WWB ("Bijstandsverordening WWB") van de gemeente Haarlem.

Een toeslagenverordening Wet investeren in jongeren

De toeslagenverordening heeft een categoriaal karakter, dat wil zeggen dat voor een aantal categorieën uitkeringsgerechtigden de hoogte van de toeslag dan wel verlaging van de norm of de toeslag in de verordening is beschreven. Het college heeft de bevoegdheid én de verplichting om in niet geregelde gevallen de inkomensvoorziening bij wijze van individualisering afwijkend vast te stellen (artikel 35, vierde lid, WIJ).

Normen, toeslagen en verlagingen

Uit overwegingen van uitvoerbaarheid heeft de wetgever ervoor gekozen om de normensystematiek die thans is vastgelegd in de WWB zoveel mogelijk over te nemen in de WIJ. Dat betekent enerzijds dat onderscheid is gemaakt tussen de normen die gelden voor jongmeerderjarigen (jongeren van 18 tot 21 jaar) en oudere jongeren (21 tot 27 jaar). Anderzijds zijn de normen voor beide leeftijdsgroepen identiek aan de normen die thans in de WWB voor beide groepen gelden. Hetzelfde geldt voor de normen die van toepassing zijn bij het verblijf in een inrichting. De overgang naar de WIJ leidt op dit onderdeel dus niet tot een wijziging van de financiële positie van de jongeren die afhankelijk worden van een inkomensvoorziening.

Normen

In Hoofdstuk 4 van de WIJ ('Recht op inkomensondersteuning') zijn de normen vastgelegd die gelden voor de verschillende leefsituaties (artikelen 26 t/m 29 WIJ). Voor personen van 21 jaar tot en met 27 jaar bestaat een drietal basisnormen (artikelen 26, 27 en 28 WIJ), te weten:

1. gehuwden: 100% van het wettelijk minimumloon (= de gehuwdennorm)
2. alleenstaande ouders: 70% van de gehuwdennorm
3. alleenstaanden: 50% van de gehuwdennorm

Voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 21 jaar geldt de huidige WWB-normering, die is afgestemd op de kinderbijslag (artikelen 26, sub a en 27, sub a, WIJ). Deze normen kunnen eventueel worden aangevuld met bijzondere bijstand, voor zover de middelen van de ouders niet toereikend zijn dan wel de onderhoudsplicht van de ouders niet te gelde gemaakt kan worden. Deze werkwijze is gelijk aan die onder de WWB gold. Artikel 12 WWB blijft voor deze groep onverkort van toepassing.

Voor jongeren waarvan één van de partners zich in de leeftijdsgroep 18 tot 21 jaar bevindt en de ander in de groep 21 tot 27 jaar, gelden eveneens identieke normen als thans in de WWB voor partners in de leeftijd van 21 tot 65 jaar.

Toeslagen en verlagingen

Voor jongeren in de leeftijd van 21 tot 27 jaar geldt dat de normen verhoogd en/of verlaagd kunnen worden onder dezelfde voorwaarden als thans in de WWB is vastgelegd. Kort gezegd betreft het de verplichting om de norm voor alleenstaanden en alleenstaande ouders te verhogen met een toeslag als deze een woning bewonen zonder medebewoner. Omdat de kosten van het bestaan dan niet gedeeld kunnen worden met een ander bedraagt de toeslag het maximale bedrag, zijnde 20% van de norm voor gehuwden in die leeftijdscategorie. Kunnen de bestaanskosten wel met een ander gedeeld worden dan kan de toeslag worden verlaagd.

De bevoegdheid om de uitkering te verlagen bij medebewoning geldt ook voor de norm voor gehuwden. Voorts kan de norm of toeslag worden verlaagd als de woonsituatie, los van medebewoning, lagere bestaanskosten met zich meebrengt.

Gehuwde jongeren van 21 tot 27 jaar met niet-rechthebbende partner

Partner ouder dan 27 jaar:

Voor jongeren van 21 tot 27 jaar met een oudere partner, geldt dat de norm gelijk is aan de norm die voor een alleenstaande of alleenstaande ouder geldt (artikel 28, eerste lid, sub e, resp. 28, tweede lid, sub e, WIJ).

Personen van 27 jaar of ouder komen immers niet in aanmerking voor een inkomensvoorziening in het kader van de WIJ.

Overige situaties:

De norm alleenstaande of alleenstaande ouder geldt ook als de andere partner om andere redenen (bijv. in geval van detentie) geen recht heeft op een inkomensvoorziening (artikel 28, derde lid, WIJ). De mogelijkheid om de norm voor een alleenstaande (ouder) te verhogen met een toeslag is in de WIJ evenwel beperkt tot de jongere die *feitelijk* alleenstaande (ouder) is (artikel 30, eerste lid, in verbinding met 26, sub b en 27, sub b, WIJ). Naar de letter bestaat dus voor de gehuwde met niet-rechthebbende partner geen recht op toeslag. Niettemin mag, gegeven de wens van de wetgever om e.e.a. zoveel mogelijk conform de WWB te regelen en met een beroep op de jurisprudentie die gevormd is onder de WWB en Abw, worden aangenomen dat ook gehuwde jongeren die voor de normering worden gelijkgesteld met een alleenstaande (ouder), onder omstandigheden recht kunnen hebben op een toeslag, mede gelet op het individualiseringsbeginsel, dat binnen de WIJ klaarblijkelijk ook een rol speelt op het punt van normen, toeslagen en verlagingen (artikel 35, vierde lid, WIJ; zie m.b.t. de bijstand bijvoorbeeld CRvB 12 december 1995, JABW 1996/40). Heeft de niet-rechthebbende partner geen of een zeer laag inkomen en is geen sprake van medebewoning, dan zal de toeslag, naar analogie van de WWB, in beginsel zelfs 20% van de gehuwdennorm moeten bedragen (CRvB 4 maart 2003, LJN: AF6326).

Geen toeslag wanneer de partner een WWB-uitkering ontvangt:

Als de niet-rechthebbende partner een WWB-uitkering ontvangt, is er geen aanleiding om een toeslag te verstrekken. Dat geldt evenzeer voor de bijstandsgerechtigde partner. Beiden kunnen immers nimmer een uitkering ontvangen die tezamen meer bedraagt dan 100% van de bijstandsnorm voor gehuwden. Omdat beide partners dan aanspraak hebben op de norm die voor een alleenstaande geldt, betekent dit tegelijkertijd dat een verlaging in verband met medebewoning formeel gezien niet mogelijk is, omdat deze beperkt is tot de gehuwendnorm (als bedoeld in artikel 28, eerste/tweede lid onderdeel d WIJ). In voorkomende gevallen is het in dat geval mogelijk met toepassing van artikel 18, eerste lid, WWB de bijstandsnorm van de bijstandsgerechtigde partner te verlagen.

Voor de situatie dat beide partners ten laste komende kinderen hebben, is een specifieke regeling getroffen. Dan geldt voor de jongere partner de *gehuwendnorm* die bij zijn leeftijd past (artikel 28, vierde lid, WIJ). Omdat daar expliciet over gehuwendnorm wordt gesproken, is verlaging van die norm wegens medebewoning, wel mogelijk. De algemene bijstand die de bijstandsgerechtigde partner ontvangt, moet vervolgens daarop in mindering worden gebracht.

Geen toeslag wanneer de partner geen recht kan doen gelden op de WIJ-inkomstenvoorziening:

Wanneer de partner van de jongere in principe tot de doelgroep van de WIJ behoort, maar hiervoor geen aanvraag indient (artikel 14 WIJ), of is uitgesloten, wordt aan de jongere geen toeslag verleend op de van toepassing zijnde norm. Onder uitgesloten wordt verstaan de uitsluitingsgronden genoemd in artikel 42 lid 1 onder a, c, d, f, i en l van de WIJ.

Zelfstandigen

Jongeren met een zelfstandig bedrijf of beroep komen niet in aanmerking voor een werkleeraanbod of inkomensvoorziening (artikel 23, eerste lid, onderdeel e, resp. artikel 42, eerste lid, onderdeel m, WIJ). Zij kunnen een beroep doen op de WWB op grond van artikel 78 onder f WWB. Dat geldt voor de voorbereidingskosten, de periodieke bijstand voor levensonderhoud en voor bedrijfskapitaal. Aandachtspunt bij de algemene bijstand voor levensonderhoud is wel dat voor die jongeren de normensystematiek uit de WIJ van toepassing is (zie artikel 58 WIJ).

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

In de Toeslagenverordening WIJ worden drie begrippen gebruikt die nadere uitleg behoeven: Het begrip *gehuwdennorm* is beschreven. Volstaan is met een verwijzing naar artikel 28, tweede lid, sub e, WIJ. De daar genoemde gehuwdennorm is gelijk aan de gehuwdennorm genoemd in artikel 21, sub a, WWB. Dit bedrag is feitelijk gelijk aan het netto minimumloon.

Evenmin als in de WWB wordt het begrip 'woning' in de WIJ omschreven. Gelet op de analogie met de WWB wordt daarmee hetzelfde begrip is bedoeld als in de WWB, te weten het begrip 'woning', bedoeld in de Wet op de huurtoeslag, "een gebouwde onroerende zaak voor zover deze als zelfstandige woonruimte, onvrije etage dan wel andere onzelfstandige woonruimte is verhuurd, alsmede de onroerende aanhorigheden".

Omdat een woning ook een woonwagen of woonschip kan zijn, is tevens verwezen naar artikel 3, zesde lid WWB, waarin deze woonruimtes met een woning worden gelijkgesteld.

Het begrip 'woonkosten' is nader gedefinieerd, omdat dit van belang is voor de toepassing van artikel 5 (verlaging woonsituatie). Aangesloten is bij de begripsomschrijving die voorheen onder de vigeur van de Algemene Bijstandswet in het Besluit landelijke normering (tot 1996) was opgenomen.

Het begrip 'kamerbewoner' wordt onderscheiden en gedefinieerd vanwege gemaakte keuzes in het verleden. Sinds 1 januari 1997 is in de toenmalige bijstandsverordening (toen nog de Abw) een onderscheid gemaakt tussen commerciële kamerbewoning en het inwonen bij familie of kostgangerssituatie. Kamerbewoning leidt tot minder schaalvoordelen dan het inwonen bij familie / kostgangerssituatie. Het gevolg hiervan is dat de toeslag voor een kamerbewoner hoger vastgesteld wordt dan de toeslag voor degenen die inwonen. Commerciële kamerbewoning wordt uitgesloten als er sprake is van huisgenoten (huisgenoot is degene die zijn hoofdverblijf in dezelfde woning heeft als de huurder of eigenaar én die familie is van de huurder of eigenaar of van diens echtgenoot. Onder familie wordt verstaan (klein)kind, pleegkind, aangehuwd kind, de broer, zuster of (groot)ouder).

Het begrip 'dakloze' is voor de duidelijkheid in de begripsomschrijving opgenomen, maar overeenkomstig gedefinieerd als in de WWB.

Begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader zijn omschreven hebben dezelfde betekenis als in de WIJ. Zo wordt in deze verordening meerdere malen het begrip 'jongere' gebruikt. Artikel 2, eerste lid, WIJ omschrijft dit begrip. Onder jongere wordt verstaan: een hier te lande woonachtige Nederlander (of daarmee gelijkgestelde vreemdeling) 16 jaar of ouder doch jonger dan 27 jaar. Voor de toepassing van deze verordening wordt onder jongeren echter verstaan de jongeren in de leeftijd van 21 jaar of ouder maar jonger dan 27 jaar (zie ook artikel 2).

Artikel 3

Eerste lid

Op grond van artikel 35, tweede lid, sub a, WIJ is de gemeenteraad verplicht om te bepalen dat de toeslag 20 procent van de gehuwdennorm bedraagt voor de alleenstaande of alleenstaande ouder in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft (onverminderd de mogelijkheid tot verlaging van norm of toeslag op andere gronden).

Tweede lid

Een kamerbewoner is degene die op commerciële basis een kamer huurt en bewoont. De commerciële basis kan blijken uit bijvoorbeeld een huurovereenkomst en betalingsbewijzen van de huur. Een commerciële relatie tussen huisgenoten is uitgesloten.

De kamerbewoner heeft minder schaalvoordelen dan degene die bijvoorbeeld bij zijn ouders inwoont, doordat de kamerbewoner een (commerciële) huurprijs moet betalen en ook andere kosten minder makkelijk zal kunnen delen met een ander. Dat is dan ook de reden om aan kamerbewoners een toeslag van 15 procent te verlenen.

Derde lid

In het geval lid 1 en 2 niet van toepassing zijn, wordt een toeslag van 10 procent van de gehuwdennorm verleend. Het zal in deze situaties veelal gaan om woningdeling door huisgenoten of kostgangers. De schaalvoordelen in deze situaties zijn groter dan in het geval van kamerbewoning (lid 2), waardoor een lagere toeslag gerechtvaardigd is.

Ook dak- en thuislozen en pensionbewoners vallen onder de omschrijving van dit derde lid. Deze jongeren voldoen niet aan de omschrijving van het eerste lid, aangezien zij geen woning aanhouden. Ook vallen zij niet onder de omschrijving van het tweede lid, aangezien zij geen kamer op commerciële basis bewonen. De toeslag wordt gesteld op 10% omdat daarnaast geldt dat:

- een dakloze jongere wel wordt geconfronteerd met de kosten van het op straat leven, zoals bijvoorbeeld de kosten van nachtopvang en van het aanhouden van een briefadres.
- het verblijf in een pension (in principe) een tijdelijk verblijf is. Deze woonsituatie brengt minder kosten met zich mee dan de bewoning van een zelfstandige woonruimte. Hier is onder andere rekening gehouden met weinig tot geen afschrijfkosten van bijvoorbeeld keukenapparatuur. Pensionbewoners ontvangen na aftrek van alle pensionkosten zak- en kleedgeld-norm, deze werkwijze is gelijk aan die van de pensionbewoners onder de WWB.

Evenals in de toeslagenverordening WWB is in deze verordening als uitgangspunt gekozen voor de zgn. forfaitaire variant voor het vaststellen van de hoogte van de toeslag. Forfaitair betekent dat niet de werkelijke bestaanskosten en de mate waarin deze in concreto gedeeld worden bepalend zijn voor de hoogte van de toeslag maar de enkele veronderstelling dat het delen van kosten mogelijk is.

Volledigheidshalve moet hier nog worden opgemerkt dat in de uitzonderlijke situatie dat de medebewoner over geen enkele vorm van inkomen beschikt (denk aan de niet rechthebbende partner of inwonende uitgeprocedeerde) verlaging van de toeslag vanwege medebewoning niet kan worden toegepast. De medebewoner kan dan immers daadwerkelijk geen bijdrage in de kosten leveren, waardoor er dus ook geen voordeel is voor de betrokkene (CRvB 4 maart 2003, 00/3534 NABW en 02/3129 NABW).

Artikel 4

Artikel 4 vormt het spiegelbeeld van artikel 3. Waar de norm voor een alleenstaande (ouder) wordt verhoogd met 10% als een woning gedeeld wordt met een ander, is dit ook gerealiseerd voor gehuwde jongeren in dezelfde situatie. De jongeren kunnen in dat geval namelijk ook kosten delen met een ander en daarom is een verlaging op zijn plaats.

Artikel 5

Als aan een woning geen *woonkosten* verbonden zijn, is sprake van lagere bestaanskosten dan in andere gevallen. Artikel 32 WIJ opent om die reden de mogelijkheid om de norm of de toeslag te verlagen. Dat is in artikel 5 gerealiseerd. Het bepaalde in artikel 5 leidt ertoe dat de norm of toeslag met 10% wordt verlaagd als de jongere:

- een woning bewoont waaraan voor de jongere geen kosten van huur of hypotheeklasten is verbonden. Dat kan zich voordoen als de woonkosten worden betaald door een derde, bijv. de ouders of de ex-partner. Onder woonkosten wordt in dit verband verstaan de huur of, als de jongere een eigen woning bewoont, de verschuldigde hypotheekrente en de aan het eigendom verbonden zakelijke lasten alsmede een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud (CRvB 6 november 2001, nrs. 99/7 en 99/29 NABW).
- de situatie waarin de jongere een woning bewoont waaraan geen kosten van huur of hypotheeklasten zijn verbonden.
Van lagere bestaanskosten als gevolg van de woonsituatie kan sprake zijn bij bewoning van een woning waaraan geen kosten zijn verbonden, bijvoorbeeld in het geval van krakers.

Artikel 6

Artikel 6 geeft het college heeft de bevoegdheid én de verplichting om in niet geregelde gevallen de inkomensvoorziening bij wijze van individualisering afwijkend vast te stellen (artikel 35, vierde lid, WIJ).

Maatregelenverordening WIJ, Handhavingsverordening WIJ en Toezichthouder WIJ gemeente Haarlem

Maatregelenverordening Haarlem

Evenals in de WWB geldt binnen de WIJ een stelsel van rechten en plichten. De gemeente is verplicht een werkleeraanbod en eventueel een inkomensvoorziening aan te bieden, de jongere is daartegenover gehouden aan diverse verplichtingen, zoals de inlichtingenverplichting en de verplichting mbt arbeidsinschakeling en het werkleeraanbod. Worden deze verplichtingen geschonden, dan dient op grond van de WIJ de inkomensvoorziening verlaagd te worden. Die verlaging geschiedt conform de regels die in een gemeentelijke verordening zijn vastgelegd: de Maatregelenverordening WIJ gemeente Haarlem.

In deze verordening is in het kader van efficiëntie eenduidigheid aangesloten bij de Afstemmingsverordening WWB¹: het percentage en de duur van de maatregel komt overeen. Een uitzondering hierop zijn maatregelen van 100% uit de categorie 4 en 5, betreffende het 'geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid'. Op grond van de WIJ is er bij gedragingen uit die categorieën geen recht op een inkomensvoorziening. Zodra jongeren de gedraging niet langer vertoon, of een werk-leeraanbod accepteerd, herleeft het recht direct.

Handhavingsverordening Haarlem

De WIJ geeft de gemeente de opdracht om regels te stellen met betrekking tot het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. Het gemeentelijk beleid over misbruik en oneigenlijk gebruik in het kader van de WWB is reeds in de nota 'WWB Hoogwaardig Handhaven in Haarlem 2008-2010'² vastgelegd. Het handhavingsbeleid WWB is niet vastgelegd in een verordening. In plaats daarvan is in de Afstemmingsverordening WWB vastgelegd dat het college tweejaarlijks een handhavingsbeleidsplan ter vaststelling voorlegt aan de gemeenteraad

Gelet op de grote verwantschap tussen beide wetten stellen wij voor om het handhavingsbeleid voor de WIJ op te nemen in de nota 'WWB Hoogwaardig Handhaven in Haarlem 2008-2010'. Wij stellen voor om in deze nota onder WWB mede de WIJ te verstaan en onder 'uitkeringsgerechtigde' mede te verstaan 'de jongere op grond van de WIJ'. Deze nota krijgt met deze uitbreiding een andere titel: nota 'WWB en WIJ Hoogwaardig Handhaven in Haarlem 2008-2010'.

De Maatregelenverordening WIJ kent een verwijzing naar het Handhavingsplan.

Aanwijzing toezichthouders Wet investeren in jongeren.

In de nota "Aanwijzing van toezichthouders Wet werk en bijstand³" zijn toezichthouders aangewezen voor de WWB, Wwik, Ioaw, Ioaz en Wsw, belast met onderzoek naar de rechtmatigheid van uitkeringen. Wij stellen voor om vanaf 1 oktober 2009 dit toezicht ook van toepassing te verklaren op de WIJ. De aangewezen toezichthouders zijn dan ook bevoegd onderzoek te doen naar de rechtmatigheid van uitkeringen op grond van de WIJ.

¹ SZW/BB/2006/246190

² SZW/BB/ 2007/216037

³ SZW/BB/2008/39246

MAATREGELENVERORDENING WIJ

officiële titel	Maatregelenverordening Wet investeren in jongeren
citeertitel	Maatregelenverordening Wet investeren in jongeren
wettelijke grondslag	artikel 12, eerste lid, onderdeel b, en artikel 41 Wet investeren in jongeren
onderwerp CVDR	nog niet bekend

De Raad van de gemeente Haarlem

gezien het advies van de Commissie Samenleving;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Haarlem d.d. [DATUM];

gelet op artikel 147, eerste lid Gemeentewet, en de artikelen 12, eerste lid, onderdeel b en 41, eerste lid, van de Wet investeren in jongeren;

overwegende dat het noodzakelijk is het verlagen van uitkeringen van jongeren van 18 jaar of ouder doch jonger dan 27 jaar bij wijze van sanctie bij verordening te regelen;

BESLUIT

vast te stellen de volgende **Maatregelenverordening Wet investeren in jongeren**.

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsomschrijving

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. wet: de Wet investeren in jongeren (WIJ);
 - b. WIJ-norm: de op grond van hoofdstuk 4 van de wet op de jongere van toepassing zijnde norm, vermeerderd of verminderd met de op grond van dat hoofdstuk door het college vastgestelde verhoging of verlaging;
 - c. maatregel: de verlaging van de inkomensvoorziening op grond van artikel 41, eerste lid WIJ;
 - d. benadelingsbedrag: het bruto bedrag dat als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van een inlichtingenverplichting ten onrechte is verleend als inkomensvoorziening op grond van de wet;
 - e. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem.

Artikel 2. Afstemming

1. Onverminderd artikel 42 van de wet, verlaagt het college, overeenkomstig deze verordening, het bedrag van de aan de jongere toegekende inkomensvoorziening, indien de jongere naar het oordeel van het college de op hem rustende verplichtingen, bedoeld in hoofdstuk 5 van de wet, of de uit artikel 30c, tweede lid of derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen voortvloeiende verplichtingen, niet of onvoldoende nakomt, dan wel zich jegens het college zeer ernstig misdraagt.
2. Een maatregel wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de jongere en kan daarom afwijken van de in deze verordening genormeerde maatregelen.

Artikel 3. Berekeningsgrondslag

De maatregel wordt toegepast op de voor de jongere van toepassing zijnde WIJ-norm.

Artikel 4. Het besluit tot opleggen van een maatregel

In het besluit tot opleggen van een maatregel worden in ieder geval vermeld: de reden van de maatregel, de duur van de maatregel, het bedrag waarmee de inkomensvoorziening wordt verlaagd en, indien van toepassing, de reden om af te wijken van een standaardmaatregel.

Artikel 5. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd, wordt de jongere in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van de jongere kan achterwege worden gelaten indien:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
 - b. de jongere reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
 - c. de jongere niet heeft voldaan aan een verzoek van het college of van een derde aan wie het college met toepassing van artikel 11, vierde lid, van de wet, werkzaamheden in het kader van de wet heeft uitbesteed, om binnen een gestelde termijn inlichtingen te verstrekken als bedoeld in artikel 44 van de wet;
 - d. het college het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid;
 - e. de jongere niet heeft voldaan aan de plicht om tijdig de inkomstenverklaring in te leveren.

Artikel 6. Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Onverminderd artikel 41, tweede lid, van de wet, ziet het college af van het opleggen van een maatregel indien:
 - a. de gedraging meer dan *één jaar* vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden, tenzij de gedraging een schending van de inlichtingenplicht inhoudt en als gevolg van die gedraging ten onrechte inkomensvoorziening is verleend. Een maatregel wegens schending van de inlichtingenplicht wordt niet opgelegd na verloop van *vijf jaren* nadat de betreffende gedraging heeft plaatsgevonden;
 - b. het college dringende redenen aanwezig acht;
 - c. iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.
2. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van het eerste lid onder b of c, wordt de jongere daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 7. Ingangsdatum

1. Tenzij in de verordening anders is bepaald, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de jongere is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende WIJ-norm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel met terugwerkende kracht worden opgelegd, voorzover de ingangsdatum daardoor niet voor de datum van de gesanctioneerde gedraging komt te liggen en de inkomensvoorziening nog niet is uitbetaald.

Artikel 8. Samenloop

1. Indien sprake is van een gedraging die schending oplevert van meerdere in de wet genoemde verplichtingen, wordt één maatregel opgelegd. Indien voor schending van die verplichtingen maatregelen van verschillende hoogten gelden, wordt de hoogste maatregel opgelegd.
2. Indien sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in de wet genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke maatregel opgelegd. Deze maatregelen worden gelijktijdig opgelegd, tenzij dit gelet op artikel 2, tweede lid, niet verantwoord is.

HOOFDSTUK 2. HET NIET NAKOMEN VAN DE VERPLICHTINGEN BEDOELD IN ARTIKEL 45 VAN DE WET

Artikel 9. Indeling in categorieën

Gedragingen van de jongere inhoudende het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen bedoeld in artikel 45 van de wet, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
 - a. het zich niet onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard.
2. Tweede categorie:
 - a. het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen van een plan met betrekking tot de arbeidsinschakeling, waaronder begrepen het onvoldoende meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
 - b. het stellen van onredelijke eisen in verband met door de jongere te verrichten algemeen geaccepteerde arbeid, die het aanvaarden of verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid belemmeren;
 - c. het niet of onvoldoende meewerken aan het behoud of bevorderen van de arbeidsbekwaamheid;
 - d. het niet of onvoldoende meewerken aan activiteiten of werkzaamheden, gericht op de arbeidsinschakeling;
 - e. het nalaten de opgedragen werkzaamheden of activiteiten naar beste vermogen te verrichten.

Artikel 10. De hoogte en duur van de maatregel

1. De maatregel wordt vastgesteld op:
 - a. 10 procent van de WIJ-norm bij gedragingen van de eerste categorie;
 - b. 20 procent van de WIJ-norm bij gedragingen van de tweede categorie.
2. De duur van de maatregel bedoeld in het eerste lid wordt vastgesteld op een maand.
3. In afwijking van het vorige lid kan de duur van de maatregel worden verdubbeld, indien de jongere zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde of hogere categorie. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien op grond van dringende redenen, bedoeld in artikel 6, tweede lid.

HOOFDSTUK 3. NIET NAKOMEN VAN DE INLICHTINGENPLICHT

Artikel 11. Schending inlichtingenplicht zonder benadeling gemeente

1. Indien het niet, niet tijdig of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht, bedoeld in artikel 44, eerste lid, van de wet, niet heeft geleid tot het ten onrechte toekennen of uitvoeren van het werkleeraanbod of tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van de inkomensvoorziening, wordt een maatregel opgelegd van 5 procent van de WIJ-norm
2. In afwijking van het eerste lid kan van het opleggen van een maatregel worden afgezien en worden volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing, tenzij het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting plaatsvindt binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan de jongere een schriftelijke waarschuwing is gegeven.
3. De duur van de maatregel bedoeld in het eerste lid wordt vastgesteld op een maand.
4. In afwijking van het tweede lid kan de duur of de hoogte van de maatregel worden verdubbeld, indien de jongere zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel wordt opgelegd opnieuw schuldig maakt aan dezelfde als verwijtbare aan te merken gedraging. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien op grond van dringende redenen, bedoeld in artikel 6, tweede lid.

Artikel 12. Schending inlichtingenplicht met benadeling gemeente

1. Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht, bedoeld in artikel 44, eerste lid, van de wet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van de inkomensvoorziening, wordt de maatregel afgestemd op de hoogte van het benadelingsbedrag.
2. De maatregel bedoeld in het eerste lid wordt op de volgende wijze vastgesteld:
 - a. bij een benadelingsbedrag tot € 1000,-: 5 procent van de WIJ-norm gedurende één maand;
 - b. bij een benadelingsbedrag van € 1000,- tot € 2000,-: 10 procent van de WIJ-norm;
 - c. bij een benadelingsbedrag van € 2000,- tot € 4000,-: 20 procent van de WIJ-norm;
 - d. bij een benadelingsbedrag van € 4000,- tot € 6000,-: 40 procent van de WIJ-norm;
 - e. bij een benadelingsbedrag van € 6000,- tot € 8000,-: 50 procent van de WIJ-norm;
 - f. bij een benadelingsbedrag van € 8000,- of meer: 60 procent van de WIJ-norm.
3. De duur van de maatregel, bedoeld in het eerste lid, wordt vastgesteld op een maand.
4. Van een maatregel wordt afgezien:
 - a. zodra ter zake van de gedraging strafvervolgning is ingesteld en het onderzoek ter terechtzitting een aanvang heeft genomen;
 - b. zodra het recht tot strafvervolgning is vervallen, doordat het Openbaar Ministerie een schikking met belanghebbende heeft getroffen.

HOOFDSTUK 4. ZEER ERNSTIGE MISDRAGINGEN

Artikel 13. Zeer ernstige misdrijvingen

1. Indien de jongere zich tegenover het college, zijn ambtenaren of derden die direct betrokken zijn bij het uitvoeren van de Wet of het werkleeraanbod, zeer ernstig misdraagt als bedoeld in artikel 41, eerste lid van de wet, wordt een maatregel opgelegd van 100% van de WIJ-norm.
2. De duur van de maatregel, bedoeld in het eerste lid, wordt vastgesteld op een maand.
3. In afwijking van het eerste lid kan een maatregel worden opgelegd van 100 procent van de WIJ-norm gedurende 2 maanden, indien binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid, is opgelegd, sprake is van eenzelfde als verwijtbaar aan te merken gedraging. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om af te zien van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, als bedoeld in artikel 6, tweede lid.

HOOFDSTUK 5 HANDHAVINGSBELEID

Artikel 14 Handhavingsplan

Het college biedt tweejaarlijks een handhavingsplan aan de gemeenteraad aan met daarin het te voeren beleid op het gebied van handhaving, bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet, de behaalde resultaten en de te verwachten resultaten

HOOFDSTUK 6. SLOTBEPALINGEN

Artikel 15. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 oktober 2009.

Artikel 16. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: de Maatregelenverordening Wet investeren in jongeren gemeente Haarlem.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [DATUM].

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting maatregelenverordening WIJ

De Wet investeren in jongeren en de inkomensvoorziening

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Doelstelling van deze wet is de duurzame arbeidsparticipatie in regulier werk van jongeren tot 27 jaar. Om dit te bereiken is in de wet een recht op een zogenaamd werkleeraanbod vastgelegd. Het werkleerrecht berust op de uitgangspunt dat jongeren die goed geschoold zijn en over voldoende kwalificaties beschikken gemakkelijker aan het werk zullen komen en daardoor zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

Evenals in de WWB geldt binnen de WIJ een stelsel van rechten en plichten. De gemeente is verplicht een werkleeraanbod en eventueel een inkomensvoorziening aan te bieden, de jongere is daartegenover verplicht zich te houden aan diverse verplichtingen. Worden deze verplichtingen geschonden, dan dient de inkomensvoorziening verlaagd te worden (artikel 41, eerste lid, WIJ). Die verlaging geschiedt conform de regels die in een gemeentelijke verordening moeten zijn vastgelegd (artikel 12, eerste lid, onderdeel b, WIJ). Dat is de Maatregelverordening.

Reikwijdte Maatregelverordening WIJ

In afwijking van het uitgangspunt van de wetgever om de WIJ zoveel mogelijk WWB-conform in te richten, is de in de WIJ vastgelegde reikwijdte van de gemeentelijke Maatregelverordening beperkter van aard dan die in de WWB. Aan het werkleeraanbod en de inkomensvoorziening kunnen minder uiteenlopende verplichtingen verbonden worden dan aan de bijstand. Het scala is beperkter van aard. De verplichtingen die op grond van artikel 41 WIJ kunnen worden gesanctioneerd betreffen de inlichtingen-, medewerkings- en identificatieplicht (artikel 44 WIJ), alsmede een aantal concreet benoemde verplichtingen m.b.t. de arbeidsinschakeling en de totstandkoming en tenuitvoerlegging van een werkleeraanbod (artikel 45 WIJ).

Een ander verschil tussen de WIJ en de WWB is dat de inkomensvoorziening niet verlaagd kan worden als de jongere zich schuldig maakt aan tekortschietend besef van verantwoordelijkheid in de voorziening in het bestaan, anders dan in de vorm van schending van één van de in artikel 41 WIJ genoemde verplichtingen. Dat heeft tot gevolg dat de inkomensvoorziening niet verlaagd kan worden in geval van het onverantwoord interen van vermogen en bij verwijtbare werkloosheid, als deze gedragingen leiden tot het indienen van een aanvraag voor een werkleeraanbod. Het belang van duurzame arbeidsparticipatie van de jongere heeft in deze geprevaleerd boven het als maatregelwaardig aanmerken van de bovengenoemde gedragingen.

De Maatregelverordening WIJ heeft al met al dus een beperkter strekking en reikwijdte dan de Maatregelverordening WWB en kijkt daarom af waar het de omschreven maatregelwaardige gedragingen betreft.

Verlagen is maatwerk

Hoewel de gemeenteraad de regels stelt over het verlagen van de inkomensvoorziening, is het verlagen van de inkomensvoorziening een vorm van maatwerk, waarmee het college is belast (zie ook Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 7, p. 27). Evenals dat binnen de kaders van de WWB het geval is, dient de maatregel afgestemd te worden op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de jongere. Het uitgangspunt wordt gevormd door de regels die ter zake door de gemeenteraad zijn gesteld. In de Maatregelverordening zijn de gedragingen die een schending van de verplichtingen opleveren genormeerd. Die normering is echter niet absoluut. Zowel in de ernst van de gedraging als de mate van verwijtbaarheid of de omstandigheden van de jongere kan aanleiding worden gevonden om van de standaardmaatregel af te wijken. Ontbreekt elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het college echter zonder meer verplicht om van verlaging af te zien (artikel 41, tweede lid, WIJ). Vanwege het karakter van de inkomensvoorziening als minimuminkomen is tevens bepaald dat binnen drie maanden heroverweging van de verlaging plaatsvindt van maatregelen die voor een langere duur dan drie maanden worden opgelegd. Daarmee wordt gewaarborgd dat de verlaging ook afgestemd blijft op de omstandigheden van de jongere en deze niet onaanvaardbaar lang over een te laag inkomen blijft beschikken. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de afstemmingsverordening WWB.

Berekeningsgrondslag en duur van de maatregel

De maatregel wordt in deze verordening toegepast op de toepasselijke WIJ-norm. Ingegeven door overwegingen van uitvoerbaarheid, zou de gedachte kunnen rijzen dat het noemen van vaste bedragen in de verordening wellicht handiger zou zijn. Daar tegenover staat echter dat dit spoedig tot vormen van rechtsongelijkheid en disproportionaliteit kan leiden. Een maatregel van € 250,- betekent voor een 20-jarige een verlies van vrijwel de volledige inkomensvoorziening, terwijl dit voor een 21-jarige verhoudingsgewijs een veel minder groot aandeel betreft. Bovendien roept het verlagen van de inkomensvoorziening met een vast bedrag ook het beeld op van een boete. Mede om die redenen is de maatregel in deze verordening gerelateerd aan de toepasselijke WIJ-norm.

In deze verordening wordt gekozen voor een maand als de reguliere duur van de maatregel. Bij recidive geldt als regel dat deze duur verdubbeld wordt.

De term 'maatregel'

Het verlagen van de inkomensvoorziening op grond van het feit dat de belanghebbende zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate is nagekomen, wordt in de WIJ aangeduid als het verlagen van de inkomensvoorziening. Gebruikelijk onder gemeenten is echter de term 'maatregel'. Daarmee wordt niet alleen aangesloten bij het spraakgebruik dat ook binnen de bijstandspraktijk gangbaar is, maar wordt ook het corrigerende karakter ervan benadrukt. Om die reden is in de verordening de term 'maatregel' gebruikt om een verlaging aan te duiden.

Een waarschuwing in plaats van een maatregel?

In de verordening is geregeld dat het afgeven van een waarschuwing in plaats van een maatregel zeer beperkt wordt toegepast. Namelijk alleen als er sprake is van schending van de inlichtingenplicht zonder benadeling van de gemeente en alleen dan wanneer belanghebbende gedurende de twee voorgaande jaren geen waarschuwing of maatregel heeft opgelegd gekregen. Een schriftelijke waarschuwing is geen maatregel. Dat wil zeggen dat bij herhaling van de gedraging in principe een maatregel wordt opgelegd zonder toepassing van de recidiveregeling.

Verlaging of intrekking inkomensvoorziening?

Aan het werkleeraanbod en de inkomensvoorziening zijn voor de jongere verplichtingen verbonden. Tegenover het recht op een werkleeraanbod en evt. inkomensvoorziening staat de verplichting van de jongere om mee te werken aan de totstandkoming daarvan, bijv. door mee te werken aan een onderzoek naar de arbeidsmogelijkheden. Ook dient de jongere naar beste vermogen mee te werken aan het werkleeraanbod zodra dat vastgesteld is. Daarnaast geldt een inlichtingen-, medewerkings- en identificatieplicht. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in artikel 44, respectievelijk 45 van de WIJ.

Komt de jongere een aan het werkleeraanbod verbonden verplichting verwijtbaar niet na, dan staat de gemeente diverse instrumenten ter beschikking. Onderscheid kan worden gemaakt tussen de verschillende fasen waarop de verplichtingen betrekking hebben.

Aanvraagfase

Betreft het een schending van verplichtingen die betrekking hebben op de aanvraagbehandeling, dan geldt het volgende: als de jongere in het geheel niet meewerkt aan het opstellen van een plan voor zijn arbeidsinschakeling en zo zijn arbeidsinschakeling belemmert, dan doet het college de jongere geen werkleeraanbod (artikel 17, vijfde lid, WIJ). Bijgevolg heeft de jongere, zolang hij niet wenst te voldoen aan die verplichting, geen recht op inkomensvoorziening. Uit artikel 42, eerste lid, onderdeel c, WIJ vloeit immers voort dat voor zover uit houding en gedragingen van de jongere ondubbelzinnig blijkt dat hij de verplichtingen, bedoeld in hoofdstuk 5 niet wil nakomen, geen recht op inkomensvoorziening bestaat (Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 3, p. 39 en 40). Dit geldt in bredere zin ook voor andere gedragingen van de jongere waaruit kan worden afgeleid dat deze de aan het werkleeraanbod verbonden verplichtingen in het geheel niet wil nakomen. Is sprake van een minder ernstige schending van de verplichtingen m.b.t. de totstandkoming van het werkleeraanbod, dan kan na toekenning van een werkleeraanbod de eventuele inkomensvoorziening verlaagd worden conform de gemeentelijke Maatregelverordening (artikel 41, eerste lid, WIJ). Zo is het denkbaar dat de

jongere wel wil meewerken, maar dat de medewerking onvoldoende is. In dat geval zou een maatregel aan de orde kunnen komen.

Van toekenning tot tenuitvoerlegging

Werkt de jongere wel mee aan de totstandkoming van een werkleeraanbod maar weigert hij dit aanbod na ontvangst van de toekenningsbeschikking, dan kan het werkleeraanbod worden ingetrokken (art. 21, onderdeel b WIJ). Door de weigering bestaat geen recht op een inkomensvoorziening (art. 42, eerste lid, onderdeel a WIJ). Zoals reeds aangegeven bestaat dat recht evenmin als uit houding en gedrag van de jongere ondubbelzinnig kan worden afgeleid dat hij de verplichtingen die verbonden zijn aan het werkleeraanbod in het geheel niet wil nakomen (artikel 42, eerste lid, onderdeel c, WIJ). Het werkleeraanbod kan *daarnaast* ook worden herzien of ingetrokken als de jongere één of meerdere verplichtingen schendt die specifiek betrekking hebben op de voorbereiding op en uitvoering van het werkleeraanbod (artikel 21, onderdeel b, WIJ). Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het nalaten een behandeling van medische aard te ondergaan, of het stellen van onredelijke eisen m.b.t. de te verrichten werkzaamheden. Met de intrekking van het werkleeraanbod vervalt automatisch het recht op inkomensvoorziening (artikel 42, eerste lid, onderdeel f, WIJ). Bij een herziening blijft de inkomensvoorziening in stand.

Een andere sanctie op dergelijk gedrag is dat het werkleeraanbod wel in stand blijft maar de inkomensvoorziening verlaagd wordt, conform de gemeentelijke Maatregelverordening (artikel 41, eerste lid, WIJ). Het college dient te kiezen welke weg bewandeld wordt, hetzij de intrekking van werkleeraanbod en inkomensvoorziening, hetzij het handhaven van het werkleeraanbod en verlaging van die voorziening. Het past evenwel in het systeem van de WIJ om bij minder ernstige gedragingen tot verlaging van de inkomensvoorziening te besluiten en bij ernstiger gedrag, bijvoorbeeld waar sprake is van schending van meerdere verplichtingen of van herhaald gedrag, het werkleeraanbod in te trekken. Het is immers in de geest van de regeling om, met het oog op duurzame arbeidsparticipatie, een werkleeraanbod niet te snel in te trekken. Dit wordt nader in beleidsregels uitgewerkt.

Relatie met Verordening Werkleeraanbod

De verordening Werkleeraanbod en de Maatregelverordening vormen twee kanten van dezelfde medaille. Immers, de WIJ legt het college plicht op om jongeren een werkleeraanbod te doen. Het werkleeraanbod wordt door de verordening Werkleeraanbod gefaciliteerd. Anderzijds staat daar wel tegenover dat de jongere verplicht is het aanbod te aanvaarden en de verplichtingen die aan het werkleeraanbod zijn gekoppeld na te leven. Komt de jongere die verplichtingen niet na, dan vormt de Maatregelverordening het kader voor verlaging van de inkomensvoorziening. Beide verordeningen sluiten dus op elkaar aan.

DE VERPLICHTINGEN DIE TOT EEN MAATREGEL KUNNEN LEIDEN

De verplichtingen die aan het werkleerrecht en de inkomensvoorziening jegens het college zijn verbonden zijn de volgende:

- de inlichtingenplicht (artikel 44, eerste lid, WIJ)
- de medewerkingsplicht (artikel 44, tweede lid, WIJ)
- de identificatieplicht (artikel 44, derde lid, WIJ)
- verplichtingen m.b.t. de arbeidsinschakeling en het werkleeraanbod

Daarnaast heeft de jongere bij zijn aanvraag om een werkleeraanbod ook een inlichtingenplicht jegens UWV WERKbedrijf, die bij schending ook tot het opleggen van een maatregel kan leiden (artikel 41, eerste lid, WIJ). Bij deze inlichtingenplicht gaat het over informatie uit het arbeidsverleden, opleidingsniveau en andere arbeidsmark-relevante informatie.

Schending inlichtingen- medewerkings- en identificatieplicht

Schending van de verplichtingen genoemd in artikel 44 WIJ verplicht in beginsel tot verlaging van de inkomensvoorziening. De hier genoemde verplichtingen betreffen de inlichtingen- medewerkings- en identificatieplicht. Voor de twee laatstgenoemde verplichtingen geldt dat schending van deze verplichtingen er in beginsel toe leidt dat het recht op werkleeraanbod en op inkomensvoorziening niet kan worden vastgesteld en daarom afgewezen, beëindigd of ingetrokken kan worden, conform de WWB. Schending van de inlichtingenplicht heeft zowel betrekking op de inkomensvoorziening als het werkleeraanbod en zowel op de informatieplicht van de jongere jegens het college als ook UWV WERKbedrijf. Er is voor gekozen om de hoogte van de maatregel te relateren aan de mate van benadeling van de gemeente. Hoe hoger de benadeling, hoe zwaarder de maatregel.

Schending van de verplichtingen m.b.t. de arbeidsinschakeling en het werkleeraanbod

In artikel 45 WIJ zijn tamelijk gedetailleerd de verplichtingen omschreven die betrekking hebben op de arbeidsinschakeling en de totstandkoming en de tenuitvoerlegging van het werkleeraanbod. Deze verplichtingen gelden van rechtswege vanaf het moment dat de aanvraag voor een werkleeraanbod wordt ingediend. Schending van één van deze verplichtingen dient in beginsel te leiden tot verlaging van de eventuele inkomensvoorziening. Voor het categoriseren van de gedragingen die tot een verlaging van de inkomensvoorziening leiden bij schending van de verplichtingen m.b.t. de arbeidsinschakeling en het werkleeraanbod als bedoeld in artikel 45 WIJ is aangesloten bij de Afstemmingsverordening WWB van de gemeente Haarlem.

Om aansluiting te krijgen tussen de Maatregelverordeningen m.b.t. de WWB en de WIJ zijn de verplichtingen die in de Maatregelverordening WIJ vergeleken met de Afstemmingsverordening WWB van de gemeente Haarlem.

Schematisch overzicht vergelijking verplichtingen uit artikel 45 WIJ en de verplichtingen, opgenomen in Afstemmingsverordening WWB van de gemeente Haarlem

	Verplichtingen artikel 45 WIJ	WIJ-verordening	Afstemmingsverordening WWB van de gemeente Haarlem	WWB-verordening
a	Meewerken aan het opstellen van een plan m.b.t. de arbeidsinschakeling, waaronder begrepen het meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling	Art 9 lid 1 onder a 20%	het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot gebruik maken van een voorziening, waaronder begrepen het niet of onvoldoende meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling, voor zover dit <i>niet</i> heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van de voorziening.	Art 10 lid 3 onder b 20%
b	Geen onredelijke eisen stellen in verband met de te verrichten algemeen geaccepteerde arbeid, die het aanvaarden of verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid belemmeren	Art 9 Lid 2 onder a 20%	het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen	Art 10 lid 3 onder a 20%
c	Meewerken aan het behoud of bevorderen van de arbeidsbekwaamheid	Art 9 Lid 2 onder b 20%	Idem als a	Art 10 lid 3 onder b 20%
d	Meewerken aan activiteiten of werkzaamheden, gericht op arbeidsinschakeling	Art 9 Lid 2 onder c 20%	Idem als a of ----- het niet of onvoldoende meewerken aan een voorziening gericht op de arbeidsinschakeling, voor zover dit <i>wel</i> heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van de voorziening.	Art 10 lid 3 onder b 20% ----- Of Art 10 lid 4 afstemmingsverordening WWB (1x 100%). Echter wanneer binnen de WIJ het leerwerk-aanbod (verwijtbaar) wordt ingetrokken vervalt het recht op de inkomensvoorziening. Totdat de jongere opnieuw een

				leerwerkeraanbod heeft geaccepteerd.
e	Opgedragen werkzaamheden of activiteiten naar beste vermogen verrichten	Art 9 Lid 2 onder d 20%	Idem als a of ----- het niet of onvoldoende meewerken aan een voorziening gericht op de arbeidsinschakeling, voor zover dit <i>wel</i> heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van de voorziening.	Idem als onder d
f	Op advies van een arts zich onderwerpen aan een noodzakelijke behandeling van medische aard	Art 9 lid 1 onder b 10%	het niet of in onvoldoende mate voldoen aan de nadere verplichtingen zoals bedoeld in de artikelen 55 en 57 van de wet.	Art 11 lid 2 onder b afstemmingsverordening WWB (1 x 10%).
	Het niet, niet tijdig of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht, bedoeld in artikel 44, eerste lid, van de wet, wanneer dit niet heeft geleid tot het ten onrechte toekennen of uitvoeren van het werkleeraanbod of tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van de inkomensvoorziening	Art 11 5%	het niet of onvoldoende nakomen van de aan de bijstand verbonden verplichtingen, voor zover de verplichting geen betrekking heeft op de arbeidsinschakeling en dit geen gevolgen heeft voor de hoogte van de bijstand.	Art 11 lid 1 afstemmingsverordening WWB (1 x 5%).
	Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht, bedoeld in artikel 44, eerste lid, van de wet heeft geleid tot het ten onrechte toekennen of uitvoeren van het werkleeraanbod of tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van de inkomensvoorziening	Art 12 Tot € 1000,- - 5% 1000-2000,- 10% 2000-3000,- 20% 4000-6000,- 40% 6000-8000,- 50% 8000 plus 60%	Indien het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 17 van de wet of in artikel 65 van de Algemene Bijstandswet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand, wordt de maatregel afgestemd op de hoogte van het bruto benadelingsbedrag.	Art 14 Tot € 1000,- 5% 1000-2000,- 10% 2000-3000,- 20% 4000-6000,- 40% 6000-8000,- 50% 8000 plus 60%
	Indien de jongere zich tegenover het college of zijn ambtenaren zeer ernstig misdraagt als bedoeld in artikel 41, eerste lid van de wet,	Art 13 100%	zeer ernstig misdraagt jegens het college en de in zijn opdracht werkende ambtenaren en medewerkers, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de wet	Art 13 afstemmingsverordening WWB (1 x 100%).

Zeer ernstige misdragingen

Afzonderlijke aandacht verdient de verplichting om de inkomensvoorziening te verlagen als de jongere zich zeer ernstig misdraagt (artikel 41, eerste lid, WIJ). Het betreft gedragingen die in het maatschappelijk verkeer in alle gevallen als onacceptabel worden beschouwd (conform artikel 18, tweede lid, WWB). De redactie van artikel 41, eerste lid, WIJ wijkt af van die van artikel 18, tweede lid, WWB en laat ruimte open voor de gedachte dat een zeer ernstige misdrijving niet afhankelijk zou zijn van de context waarin deze zich afspeelt, zolang deze zich maar tot het college of diens ambtenaren richt. Hiermee is echter niet beoogd is afstand te nemen van de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep inzake zeer ernstige misdragingen in het kader van bijstandverlening (zie ook Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 7, p. 46).

Bezondigt de jongere zich herhaaldelijk een zeer ernstige misdragingen, dan kan het college de jongere tijdelijk uitsluiten van het recht op een werkleeraanbod (artikel 22, eerste lid, WIJ). Een dergelijk besluit moet uiterlijk binnen een maand heroverwogen worden. Anders dan de memorie van toelichting suggereert, betekent dit niet per definitie uitsluiting van het recht op een inkomensvoorziening (zie Kamerstukken II 2008-2009, 31 775, nr. 3, p. 46/47 voor het standpunt van de regering ter zake). Artikel 42 WIJ, dat daarvoor de grondslag zou moeten bieden, kent ' (tijdelijke) uitsluiting van het recht op een werkleeraanbod bij zeer ernstige misdragingen' niet als afzonderlijke uitsluitingsgrond voor de inkomensvoorziening. Het is wel denkbaar dat het bij herhaling zeer ernstig misdragen kan worden aangemerkt als houding en gedragingen van de jongere waaruit ondubbelzinnig blijkt dat deze de verplichtingen, bedoeld in hoofdstuk 5, niet wil nakomen. Om onzekerheid op dit punt uit te sluiten, wordt in deze verordening gekozen voor het verlagen van de inkomensvoorziening op grond van artikel 41, eerste lid, WIJ, zodat feitelijk een tijdelijke uitsluiting ontstaat.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Begripsomschrijving

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijkkluidende betekenis als in de WIJ.

De term 'WIJ-norm' wordt in deze verordening gebruikt. Daarmee wordt bedoeld de van toepassing zijnde norm, inclusief toeslag/verlaging.

Er is een omschrijving van het begrip 'benadelingsbedrag' gegeven, omdat dit begrip uitgangspunt is bij het bepalen van de hoogte van de maatregel die verbonden is aan schending van de inlichtingenplicht (zie artikel 12). Aangesloten is bij de omschrijving van dit begrip in het Boetebesluit socialezekerheidswetten artikel 1, onderdeel s. Gegeven de toelichting op dit artikel wordt onder *bruto* benadelingsbedrag tevens verstaan de (inmiddels) afgedragen loonbelasting, premies volksverzekeringen en de vergoeding bedoeld in de Zorgverzekeringswet, als bedoeld in artikel 54, vierde lid WIJ. Voor zover er ten tijde van het maatregelbesluit nog geen sprake is geweest van afdracht aan belastingen etc. , bijvoorbeeld omdat de teveel verstrekte inkomensvoorziening reeds is terugbetaald in hetzelfde kalenderjaar als waarin de inkomensvoorziening ten onrechte is verstrekt, blijft het benadelingsbedrag uiteraard beperkt tot een netto bedrag.

Artikel 2. Afstemming

Eerste lid

Herhaald is de wettelijke grondslag voor het opleggen van een maatregel (artikel 41, eerste lid, WIJ). In de Aanwijzingen voor de decentrale regelgeving wordt dit afgeraden, niettemin is deze grondslag omwille van de leesbaarheid, duidelijkheid en consistentie, evenals in de het VNG-model van de Maatregelverordening WWB, hier herhaald. Verwezen wordt naar artikel 42 WIJ om aan te geven dat de imperatief voorgeschreven verlaging middels een maatregel niets afdoet aan intrekking van de inkomensvoorziening vanwege intrekking van het werkleeraanbod. Als daartoe wordt besloten, dan komt verlaging veelal niet meer aan de orde.

Tweede lid

In het tweede lid is de hoofdregel neergelegd: het college dient een op te leggen maatregel af te stemmen op de individuele omstandigheden van de jongere en de mate van verwijtbaarheid. Deze bepaling brengt met zich mee dat het college bij elke op te leggen maatregel zal moeten nagaan of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken jongere afwijking van de hoogte en de duur van de voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaring als een matiging betekenen en kan zowel zijn gebaseerd op de ernst van de gedraging als de mate van verwijtbaarheid of de omstandigheden van de jongere afzonderlijk. Waar verderop in de verordening gedragingen worden genormeerd, kan daarvan dus worden afgeweken op de genoemde gronden. Dat is om redactionele redenen expliciet verwoord, zodat bij de normering van de maatregelen in het vervolg van de verordening niet steeds hoeft te worden gesteld dat de maatregel een x-percentag bedraagt 'onverminderd artikel 2, tweede lid', m.a.w. met de mogelijkheid af te wijken.

Dit betekent dat het college bij het beoordelen of een maatregel moet worden opgelegd, en zo ja welke, telkens de volgende drie stappen moet doorlopen:

Stap 1: vaststellen van de ernst van de gedraging.

Stap 2: vaststellen van de verwijtbaarheid.

Stap 3: vaststellen van de omstandigheden van de jongere.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de inkomensvoorziening wordt verlaagd. Wat betreft de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 6.

Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de jongere, zoals bijvoorbeeld hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden;
- bij een opeenstapeling van maatregelen: de zwaarte van het geheel van maatregelen is niet evenredig aan de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid.

Artikel 3. De berekeningsgrondslag

Eerste lid

In dit lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd over de toepasselijke WIJ-norm. Zie artikel 1 voor een begripsomschrijving.

Artikel 4. Het besluit tot opleggen van een maatregel

Het verlagen van de inkomensvoorziening omdat een maatregel wordt opgelegd, vindt plaats door middel van een besluit. In dit artikel wordt aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en dan met name het motiveringsbeginsel. Het motiveringsbeginsel houdt onder andere in dat een besluit aan betrokkene kenbaar is gemaakt en deugdelijk is gemotiveerd (afdeling 3.7 Awb).

Artikel 5. Horen van belanghebbende

De gemeente zal de belanghebbende in de gelegenheid moeten stellen om gehoord te worden om daarmee de mate van verwijtbaarheid van het verzuim te kunnen vaststellen. Dit horen kan zowel schriftelijk als mondeling gebeuren.

Het tweede lid bevat een aantal uitzonderingen op deze hoorplicht. Lid 2 onder e gaat over de situaties waarin een inkomstenverklaring te laat wordt ingeleverd. De jongere wordt in dat geval in de hersteltermijn in de gelegenheid gesteld om schriftelijk aan te geven waarom de inkomstenverklaring te laat wordt ingeleverd.

Artikel 6. Afzien van het opleggen van een maatregel

Naast de redenen genoemd in dit artikel waarin afgezien kan worden van het opleggen van een maatregel wordt verwezen naar artikel 41, tweede lid, WIJ waarin is vastgelegd dat van een maatregel wordt afgezien als iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt. Daarnaast is het denkbaar dat in plaats van het opleggen van een maatregel eerst een waarschuwing wordt gegeven. Dit kan bij diverse bepalingen in deze verordening worden ingeregeld.

Eerste lid

Een reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt onder b. geregeld dat het college geen maatregelen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Voor gedragingen die een schending van de informatieplicht inhouden en als gevolg waarvan ten onrechte inkomensvoorziening is verleend of een te hoog bedrag aan inkomensvoorziening is verleend, geldt in de verordening een verjaringstermijn van vijf jaar. Met deze termijn wordt aangesloten bij de termijn die gelet op artikel 14e van de Algemene bijstandswet gold in verband met het opleggen van een boete wegens niet-nakoming van de informatieplicht. Een termijn van vijf jaar ligt voor de hand gelet op de ernst van de gedraging (fraude) en gelet op het feit dat de gemeente vaak tijd nodig zal hebben om de omvang van de fraude (het benadelingsbedrag) vast te stellen.

Ook kan in individuele omstandigheden wegens dringende redenen worden afgezien van het opleggen van een maatregel. Van dringende redenen is sprake als de gevolgen van het opleggen van een maatregel onaanvaardbaar zijn. Dat vergt een beoordeling van de situatie van de jongere maar daarvan zal niet spoedig sprake zijn.

Ten slotte kan worden afzien van een maatregel 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt, dit is geregeld in artikel 41, tweede lid WIJ.

Hieronder staat aangegeven hoe in bepaalde situaties met de verwijtbaarheid kan worden omgegaan:

Bekendheid met de verplichting

Er kan van verwijtbaarheid geen sprake zijn als de klant redelijkerwijs niet kon weten dat hij aan een verplichting zou moeten voldoen. Om ervoor te zorgen dat klanten op de hoogte zijn van hun verplichtingen, worden deze in de beschikking opgenomen.

Fouten van de dienst

Als het niet nakomen van verplichtingen (mede) een gevolg is van gedragingen van SZW moet daarmee rekening gehouden worden. Zo ontbreekt iedere verwijtbaarheid als SZW ten onrechte een beschikking uit heeft laten gaan, waarin staat dat een verplichting niet (meer) van toepassing is.

Taalproblemen

Het enkele feit dat een klant de Nederlandse taal niet machtig is, zal op zichzelf nooit een verzachtende omstandigheid kunnen zijn.

Tweede lid

Het doen van een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 7. Ingangsdatum

Eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de WIJ-norm. In dit lid is vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende WIJ-norm.

Tweede lid

Wanneer een uitkeringsbedrag nog niet (volledig) aan de jongere is uitbetaald, kan de verlaging van de uitkering worden verrekend met het bedrag dat nog moet worden uitbetaald.

Artikel 8. Samenloop

De regeling voor de samenloop heeft betrekking op de schending van de verplichtingen genoemd in de wet (artikelen 44 en 45 WIJ). Indien sprake is van één gedraging die als een schending van meerdere verplichtingen kan worden aangemerkt, dan dient voor het toepassen van de maatregel te worden uitgegaan van de verplichting waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

Is sprake van verschillende gedragingen (meerdaadse samenloop) dan dient voor iedere gedraging afzonderlijk het maatregelpercentage te worden berekend en gelijktijdig te worden opgelegd, tenzij dit niet verantwoord is, op grond van de individuele toets aan artikel 2, tweede lid.

Hoofdstuk 2 Het niet nakomen van de verplichtingen bedoeld in artikel 45 van de wet

Artikel 9. De hoogte van de maatregel

Zoals reeds in de Algemene toelichting gesteld, worden de maatregelen gedifferentieerd in categorieën. Gekozen wordt om zoveel mogelijk aansluiting bij de Maatregelverordening WWB. Nadere uitwerking zal plaatsvinden in richtlijnen.

Artikel 10. De hoogte en de duur van de maatregel

In aansluiting op het vorige artikel en de daarin gepresenteerde varianten worden verschillende percentages genoemd bij de verschillende varianten

Indien binnen één jaar na bekendmaking van het besluit waarmee een eerdere maatregel is opgelegd sprake is van een herhaling van de verwijtbare gedraging, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de maatregel.

Op basis van deze bepaling kan een recidivemaatregel slechts één keer worden toegepast. Indien de jongere na een tweede verwijtbare gedraging wederom hetzelfde verwijtbaar gedrag vertoont, zal de hoogte en de duur van de maatregel individueel worden vastgesteld, waarbij gekeken zal moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de individuele omstandigheden van de jongere. Een zwaardere maatregel dan in geval van recidive is dan doorgaans verdedigbaar.

Hoofdstuk 3. Niet nakomen van de inlichtingenplicht

In dit hoofdstuk worden twee vormen van het niet nakomen van de informatieplicht onderscheiden:

1. het niet tijdig verstrekken van inlichtingen aan de gemeente. In deze situatie is artikel 40, eerste lid WIJ van toepassing. Het college kan in dat geval het recht op inkomensvoorziening opschorten en de jongere in de gelegenheid stellen binnen een door hem te stellen termijn het verzuim te herstellen. In dat geval kan ook een maatregel aan de orde zijn.
2. Artikel 44 WIJ: het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen aan de gemeente. Daardoor is het mogelijk dat er ten onrechte of een te hoog bedrag aan inkomensvoorziening is verstrekt of ten onrechte een werkleeraanbod is toegekend. Het is ook denkbaar dat het inlichtingenverzuim niet tot benadeling heeft geleid. In beide gevallen kan een maatregel aan de orde zijn.

Het kan ook voorkomen dat bepaalde gevraagde gegevens bij een aanvraag niet aan de gemeente worden verstrekt. In dat geval kan het college de rechtmatigheid van het werkleeraanbod en de inkomensvoorziening niet vaststellen. De aanvraag moet dan worden afgewezen. Het opleggen van een maatregel is in dergelijke gevallen niet aan de orde.

Artikel 11. Schending inlichtingenplicht zonder benadeling gemeente

Indien een jongere de voor het werkleeraanbod of de inkomensvoorziening van belang zijnde gegevens of gevorderde bewijsstukken niet op tijd verstrekt, kan het college het recht op inkomensvoorziening opschorten (artikel 40, eerste lid, WIJ). Het college geeft de jongere vervolgens een termijn waarbinnen hij zijn verzuim kan herstellen (de hersteltermijn). Wordt de gevraagde informatie niet binnen de gestelde termijn aan de gemeente verstrekt, dan kan het college het besluit tot vaststelling van de inkomensvoorziening intrekken (artikel 40, vierde lid, tweede volzin, WIJ). Worden de gevraagde gegevens wél binnen de hersteltermijn verstrekt, wordt de inkomensvoorziening voortgezet, maar wordt tevens een maatregel opgelegd.

Eerste lid

Dit lid regelt de hoogte van de maatregel. Tevens wordt daarin de zogeheten 'nulfraude' geregeld: het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, zonder dat deze gedraging gevolgen heeft voor het werkleeraanbod of de inkomensvoorziening.

Artikel 12. Schending inlichtingenplicht met benadeling gemeente

Eerste lid

In artikel 44, eerste lid, WIJ is bepaald dat de jongere op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling doet van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn werkleeraanbod of het recht op inkomensvoorziening. Onder 'onverwijld' wordt verstaan (direct danwel uiterlijk) 'binnen één maand na het ontstaan dan wel vóór komen van de feiten en omstandigheden'.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is het

door de gemeente te veel betaalde bedrag aan inkomensvoorziening alsmede de kosten van het werkleeraanbod.

Tweede lid

De maatregel wegens het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht wordt afhankelijk gesteld van de hoogte van het bedrag aan inkomensvoorziening dat als gevolg van de schending van die verplichting ten onrechte of te veel aan de jongere is betaald.

De maatregel wordt in de regel toegepast op de toekomstige inkomensvoorziening van de jongere maar kan ook met terugwerkende kracht worden opgelegd, zie artikel 7, tweede lid.

Derde lid

Het opleggen van een sanctie in reactie op schending van de inlichtingenplicht is in beginsel een verantwoordelijkheid van de gemeente zelf. In de Aanwijzing sociale zekerheidsfraude hebben de Procureursgeneraal echter richtlijnen gegeven onder welke omstandigheden ter zake van de aan de schending klevende strafrechtelijke delicten (veelal oplichting en valsheid in geschrifte) vervolging door het OM moet plaatsvinden.

Per 1 januari 2009 is de bestaande Aanwijzing sociale zekerheidsfraude gewijzigd (zie Stcrt. 2008/187). Uitgangspunt is het zogenaamde 'una via'-beginsel. De jongere wordt hetzij door de gemeente, hetzij door de strafrechter gesanctioneerd. Niet door beide.

In grote lijnen komt het erop neer dat als er een redelijk vermoeden bestaat dat het benadelingsbedrag (bruto) € 10.000 of hoger is, er aangifte en vervolging door het OM dient plaats te vinden. Is er echter sprake van 'witte' fraude (door koppeling van bestanden etc. aan het licht gebracht), dan is de gemeente primair verantwoordelijk tot een benadelingsbedrag van € 35.000. Is de benadeling groter dan is altijd het OM aan zet. Dat geldt ook voor gevallen waarin er met de jongere geen uitkeringsrelatie meer bestaat en dus geen maatregel meer kan worden toegepast.

In het derde lid is vastgelegd dat van een maatregel wordt afgezien als inmiddels vervolging is ingesteld door het OM of als een schikking is getroffen. In dergelijke situaties is een maatregel niet meer opportuun.

Hoofdstuk 4. Zeer ernstige misdragingen

Artikel 13. Zeer ernstige misdragingen

Zie ook de Algemene Toelichting op dit onderdeel.

Eerste lid

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel wordt beschouwd.

Gemeenten kunnen alleen een maatregel opleggen indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een werkleeraanbod en/of inkomensvoorziening. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de zeer ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de WIJ (zie ook de Algemene toelichting op dit onderdeel). In artikel 41, eerste lid, WIJ wordt gesproken over 'het zich jegens het college zeer ernstig misdragen'. Dit betekent dat alleen (zeer) agressief gedrag tegenover leden van het college en hun ambtenaren aanleiding zijn voor het opleggen van een maatregel.

In deze verordening is ervoor gekozen om ook ernstige misdragingen jegens derden die direct betrokken zijn bij het uitvoeren van de Wet of het werkleeraanbod als maatregelwaardige gedraging aan te merken. Ook deze derden maken onderdeel uit van de uitvoering van deze wet. Daarnaast is

het voor de jongeren niet altijd duidelijk waar een medewerker in dienst is, gezien de samenwerking tussen de ketenpartners en uitvoerders van het werkleeraanbod.

Bij het vaststellen van de maatregel in de situatie dat een jongere zich ernstig heeft misdragen, zal evenzeer gekeken moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de persoonlijke omstandigheden van de jongere.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- a. verbaal geweld (schelden);
- b. discriminatie;
- c. intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- d. zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- e. mensgericht fysiek geweld;
- f. combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad.

In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen instrumenteel geweld en frustratiegeweld. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld.

Het opleggen van een maatregel staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. Het college legt een maatregel op, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie.

Haarlem heeft een agressieprotocol waarin is aangegeven hoe wordt omgegaan met lastige en agressieve klanten.

Derde lid

In het derde lid komt evenals bij andere gedragingen tot uitdrukking dat recidive een reden kan zijn de maatregelduur te verlengen. Vanwege het karakter van de inkomensvoorziening als minimuminkomen is tevens bepaald dat binnen drie maanden heroverweging van de verlaging plaatsvindt van maatregelen die voor een langere duur dan drie maanden worden opgelegd .

De uitsluiting van het werkleeraanbod moet binnen een maand heroverwogen moet worden, vanwege de grote consequenties en gelet op het belang van duurzame arbeidsparticipatie.

Artikel 14 Handhavingsplan

Artikel 12 WIJ bepaalt dat de gemeenteraad in het kader van het financiële beheer regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van de inkomensvoorziening alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. Het doel hiervan is de handhaving van de WIJ en het fraudebeleid op de agenda van de gemeenteraad te zetten. Door de opname van artikel 14 in de Maatregelenverordening hoeft er geen aparte fraudeverordening worden opgesteld. Wel is een duidelijke verplichting opgelegd om iedere twee jaar een handhavingsplan aan de gemeenteraad te presenteren.

Wijzigingsverordening SoZaWe-raad

Met een verordening cliëntenparticipatie WIJ wordt invulling gegeven aan de verplichting in de WIJ om regels te stellen met betrekking tot de wijze waarop jongeren, of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van de WIJ.

In het kader van efficiency en gelet op het feit dat de WWB en WIJ veel overlap en raakvlakken kennen, stellen wij voor de huidige Verordening SoZaWe-raad¹ te wijzigen en aan jongeren de mogelijkheid te bieden om jongeren in de toekomst zitting te laten nemen in de SoZaWe-raad.

¹ SZW/BB/ 2008 223287

Wijzigingsverordening SoZaWe-raad (nr. 725/ 1 januari 2009)

officiële titel	Verordening tot wijziging van de verordening SoZaWe-raad (nr. 725/ 1 januari 2009)
citeertitel	Wijzigingsverordening Verordening SoZaWe-raad
wettelijke grondslag	Artikel 12, eerste lid sub d jo. 12, tweede lid Wet investeren in jongeren

De Raad van de gemeente Haarlem;

gezien het advies van de Commissie samenleving;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Haarlem d.d. [DATUM];

gelet op artikel 147, eerste lid Gemeentewet, en artikel 12, eerste lid en onderdeel d van de Wet investeren in jongeren;

overwegende dat het noodzakelijk is de wijze waarop jongeren betrokken worden bij de uitvoering van de wet, bij verordening te regelen;

BESLUIT

vast te stellen de volgende Verordening tot wijziging van de verordening SoZaWe-raad

Artikel I Wijziging van de Verordening SoZaWe-raad

De Verordening cliëntenparticipatie Wet werk en bijstand wordt als volgt gewijzigd:

- A Aan artikel 1 wordt toegevoegd: k. WIJ: Wet investeren in jongeren.
- B Het 3^e lid van artikel 5 komt te luiden: De leden van de SoZaWe-raad zijn qua leeftijd en diversiteit zoveel mogelijk een afspiegeling van de Haarlemse samenleving. Het college streeft ernaar ook jongeren, of hun vertegenwoordigers zitting te laten nemen in de SoZaWe raad.

Artikel II Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de 1 oktober 2009

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [DATUM].

De griffier,

De voorzitter,

Algemene toelichting

De Wet investeren in jongeren en cliëntenparticipatie

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Doelstelling van deze wet is de duurzame arbeidsparticipatie in regulier werk van jongeren tot 27 jaar. Om dit te bereiken is in de wet een recht op een zgn. werkleeraanbod vastgelegd. Dit werkleerrecht berust op het uitgangspunt dat jongeren die goed geschoold zijn en over voldoende kwalificaties beschikken gemakkelijker aan het werk zullen komen en daardoor zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

De WIJ verplicht gemeenten om te investeren in de arbeidsinschakeling van alle jongeren, ook bij een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daartoe moeten gemeenten jongeren in beginsel een werkleeraanbod doen. Afgeleide van het werkleeraanbod is een inkomensvoorziening voor jongeren vanaf 18 jaar als de jongere onvoldoende inkomsten heeft. Deze inkomensvoorziening is alleen beschikbaar als het werkleeraanbod wegens in de persoon van de jongere gelegen of niet verwijtbare omstandigheden zijnerzijds geen optie is, dit aanbod onvoldoende inkomsten genereert of er nog geen werkleeraanbod kan worden gedaan. De samenhang tussen het werkleeraanbod enerzijds en de inkomensvoorziening anderzijds is een bepalend element in de WIJ.

Waar het college de opdracht heeft gekregen om de WIJ uit te voeren, is het de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om een vijftal verordeningen vast te stellen. De verordening cliëntenparticipatie is één van die verordeningen.

Verordening cliëntenparticipatie

Met deze wijzigingsverordening Verordening SoZaWe-raad wordt invulling gegeven aan de in artikel 12 WIJ gegeven opdracht om regels te stellen met betrekking tot de wijze waarop jongeren, of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van de WIJ.

Over e.e.a. is in de SoZaWe-raad gesproken. Uitkomst is dat de SoZaWe-raad in staat en bereid is om de belangen van jongeren te behartigen bij de uitvoering van de WIJ en hierin dus een centrale rol te spelen.

Gelet hierop is de verordening SoZaWe-raad (nr. 725/ 1 januari 2009) aangevuld met de (vertegenwoordigers van de) jongeren als achterban voor de SoZaWe-raad. Door middel van de cliëntenparticipatie worden de jongeren of hun vertegenwoordigers betrokken bij de uitvoering van deze wet.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 onder A

Met dit artikel verwijst de de verordening SoZaWe-raad voortaan ook naar de WIJ

Artikel 1 onder B

Dit artikel verwijst naar het streven ook jongeren, of hun vertegenwoordigers zitting te laten nemen in de SoZaWe raad.